Ita pñia hz ferrū acutū ꝓtricōnis q̃ vulnerat cor timore penaꝝ inferni. scdo ē ibi asta longa spei. qz longam spez debemus hr̃e de dei misericordia si hō vult a peccatis abstinere ⁊ pñiaz facere. Qui timetis dñm Ecce ferrū acutū spare in illū ecce astā ⁊ in oblectacōm veniet vob misericordia. Eccl̃ ij. Judas ꝓditor ferro ꝓtricōnis vulneratus fuit hīs ꝓtricōm. Dic̃ text⁹ videns iudas q̃ dāpnat⁹ esset pñia ductus ⁊c̃. Mat. xxvij. ꝗ nō fuit ibi asta spei qz desperauit dicendo. O mihi tm̃ malū feci nō de ceto viuere ⁊ suspēdit se. O miser si venisset ad virginē vt oraret filū suū vt parceret sibi adhuc habuisset remissionem ⁊c̃. Jdo dr. Qui timetis dñm ⁊c̃. Nunq̃ lancea dz aperiri lat⁹ vsq̃z ad cor p amarā ꝓtricōnez vt exeat inde sanguis feruentis orōnis vel p disciplinas ⁊ aq̃s lacrimaꝝ. sic de latere xpi pforati exiuit sanguis ⁊ aq̃ vn⁹ militū lancea lat⁹ ei⁹ aperuit ⁊ ꝓtinuo exiuit sanguis ⁊ aq̃ Jobis xix. Hic est q̃ venit p aq̃z ⁊ sanguinē non in aq̃ solū. j. Johānis. v. Ꝓ dedicto cruci fixus erat q̃ dicebat. Ego cū xpo crucifixus sū cruci ego em̃ stigmata dñi ihu i corde meo porto ad Gal. vj. ⁊. vj. ca. Nō legitur q̃ apls fuerit crucifix⁹ realiter ꝗ de capitat⁹ ꝗ erat clauat⁹ in manu dextro clauo misericordie in sinistro clauo iusticie.

Dominica. xv. Sermo primus

Querite primū regnū dei ⁊ iusticiā ei⁹. habetur verbū istud textualiter Mat. vj. ⁊ recitatum est stati in euāgelio hodierno. Nr̃ presens sm̃o erit de sancto euāgelio h⁹ dñice ⁊ habebim⁹ si placet deo multas bonas doctrinas ⁊ speculacōnes ꝓtēplatiuas ad informacōnez aiaꝝ vt instructiones morales ad reformacōez vite nr̃e. Salutet virgo maria ⁊c̃. Dñs ihs xps saluator nr̃ volēs ⁊ pficies saluacōnem oīm aiaꝝ nr̃aꝝ nisi p culpā nr̃az ipediat in scto euangelio ondit tria mlta vtilia ad hñdā dictā saluacōez Ondit em̃ ꝓmo ꝓmū qd ē adhrētia diuial. scdo sm̃ qd ē ꝓfrētia supnalis. tercio tercium qd est diligēcia ꝓtualis vel spīal. In hīs tribus stat euāgeliū ⁊ de tercia scz diligēcia spīali dr thema. Querite ꝓmū i. ꝓncipaliter. Dico ꝓmo q̃ xps in euāgelio ostēdit amorosā inhrētiā dialem in ꝗ scz q̃ nō debem⁹ i corde nr̃o hr̃e maiorē ꝓiunctionē ad bona creata siue creaturas q̃z ad deū ꝗ sup oia toto corde ⁊ tota mēte adhrendū est do. Nō est. sic em̃ ille q̃ vult hr̃e aq̃z purā ⁊ clarā recurrit ad fontē qz postēq̃z aq̃ trāsit alueos iā nō est ita clara ⁊ pura. Ita si volum⁹ pura bona ⁊ delicias ad deū trāq̃z fōtē oīm bonoꝝ ē recurrendū. Qz honores diuitie seu delitie h⁹ mūdi nō sūt nisi lacus fetētes laboribus pricul ⁊ miseriis Jō dr Nichi aūt adhrere do bonū ē. Approximar hō deo amando corde ꝓtēplando intellectū loquendo de eo ore Jstā adhrētiā diuīaz ondit xps in ꝓncipio euāgelij cū dr hēo pt duob dñis seruire. aut em̃ vnū odio habebit ⁊ alterū diliget. aut vnū sustinebit ⁊ alterū cōtēpnet hō potest deo seruire ⁊ māmone. q̃ vellet dr̃e ꝓdutēdo. q̃ elōgaris vos a māmona ⁊ adhrearis xpo. Ꝓcē xps ꝗ tz modū logicalē arguēdo i forma silogistica. s. in ferio ponēs vlez negatiuā ⁊ pticularē affirmatiuā ⁊ ꝓcludit pticularē negatiuā vlis negatiua est ista Nēo pt duob dñis seruire declarat. Dīt aliq̃s hōne pt hō seruire pape ⁊ epo. regi ⁊ primogenito. Jmo quia seruiendo vni seruit alteri. Glosa declarat i tellectum xpi dicentis. Nemo pōt seruire duob dñis scz inter se ꝓsitentib ⁊ ꝓtraria ꝓsapientib. Ita q̃ duob dñis ꝓtrariis nemo pt bñ seruire ⁊ qz papa ⁊ eps rex ⁊ ꝓmogenit⁹ nō sunt contrarij ido ⁊c̃. Declarat xps dās rationem. aut em̃ vnū odio habebit ⁊c̃. Quereret modo aliq̃s quō potest q̃s scire q̃ seruiat aliq̃s deo. qz

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

solus dē sait corda. Dico q̃ vnū signū
erit extra scz verbū p os vt fum⁹ p fume
ranū cor vbi est ignis emittit fumum ad
os. qz ex habundantia cordis os loquit.
Mat.xij. Et in hoc cognoscatur q̃ seruit
deo. vñ ⁊ petro dictū fuit. Tu ex illis es
nā ⁊ loquela ⁊c. Mat.xxvj. Dicat con
tra illos ꝗ qui locunt ꝓtra deum iurando
murmurando blasphemando. Meli⁹ esset
illis q̃ essent muti. Quibꝫ dicet in iudi
cio. de ore tuo te iudico serue nequ. Ecce
vniuersalis negatiua. Nemo pōt duobꝫ
dñis seruire ⁊ quō intelligit patuit. Sz
minor scz ꝓticlit affirmatiua nō exprimi
tur in textu ꝗ inuit scz q̃ dē ⁊ dyabol⁹
sūt dñi ꝓtrarij q̃ deus ⁊ dyabol⁹ sint do
mini idiget pbatione ꝗ q̃ sint ꝓtrarij ato
pbabit. Xp̄s est dñs noster duplici rati
one scz creacōnis ⁊ redēptionis. Creatio
nis qz ipe cū pre ⁊ spūsancto oia creauit.
q̃ est dñs. Nam si aliq̃s in sua possessione
de suo ꝓprio edificat domū. nonne dicet do
minus domus? Imo ita xp̄s de suo ꝓprio
creauit domū huius mundi. ergo dñs est.
Propter ꝗ dicebat mardochē orās. domine
dē omnipotens in dicōne tua cūcta sūt
posita ⁊ nō est qui possit tue resistere vo
luntati tu fecisti celū ⁊ terrā ⁊ quicq̃d cē
li ambitu cōtinetur dñs vniuersoꝝ tu es
Hester.xiij. Scdo iure redempcionis
Naz si aliq̃s de suis ꝓprijs pecunijs emit
captiuū seu captiuos dñs ē eoꝝ. Ita dē
q̃ licet creauit oia dyabolus sibi istantē
occupauit multa In tūm q̃ dicebat princ
ceps huius mūdi Iobis.xiij. Xp̄us suo
sanguine emit nos nō tū dedit preciū ty
ranno scz dyabolo. qz nullū habebat ius
ꝗ deo patri. Ergo dñs est noster iure re
dempcōnis. Ideo dauid in ps. Exurgat
deus ⁊c. dic. Iter facite ei q̃ ascendit sup
occasū. i. passione. Nā occasus solis sig
nat xp̄i passionem. qz sicut sol occidit cū
certitudine q̃ in crastinū orietur. Ita xp̄us
pass⁹ fuit cū certitudie resurrectōnis Mo
ta iter facite s. i vno corde ⁊ vita ⁊ veniet
ad vos ille q̃ fuit pass⁹ qz dñs nomē illi.
Dyabol⁹ de dñs nō ve ꝗ tirānice ⁊ bō
pecā do dat se illi. sic si captiu⁹ fugeret ⁊
darz se alteri ille dicet dñs e⁹ nō tū vere
ꝗ malicōse. Ideo omis sum⁹ ēpti xp̄i sangui
ne q̃ i mēsa cruc. apuit cophinū thesauri
i q̃ cruce pass⁹ ē i capite spīs. In manibꝫ
⁊ pedibꝫ clauis i latere lācea ⁊ qm̄ bō pec
cat mortālit fugit dñiū xp̄i ⁊ subiat se dy
abolo lz nō dicat ore dñm suū tū omdit ope.
pre ꝗ dyabol⁹ de dñs tirānice. Ideo dice
bat auctoritas apli. Nescit. qm̄ cui exhi
betis ⁊c. ad Ro. vj. Ecce quō itelligit q̃
xp̄s ⁊ dyabolus sūt dñi scz diuersimode.
ꝗ sūt opositi. qz quicq̃d placet deo displi
cet dyabolo. vbi gra de p̄cepit humilitate.
⁊ dyabol⁹ ꝓtinue laborat iducere gētes
ad superbiā ⁊c. De ꝗ vide s. tho. j. p. q. lxiij
ar. ij. Xp̄s vult q̃ sim⁹ liberi nō nis nos
occupātes de bonis tpalibꝫ. ⁊ dyabol⁹ in
ducit ad auariciā ⁊c. Item xp̄s vult vt si
m⁹ casti vt habeam⁹ illā glaz paradisi ⁊c.
vbi nō itrāt porci nec inānati. ꝗ dyabol⁹
vt cadam⁹ cū eo in eternā dāpnacōnez p
uocat nos ad luxuriā. xp̄s vult vt habea
m⁹ pacē ⁊ bonā dilectōez adinuicē ⁊ ca
ritatē. ⁊ dyabol⁹ icitat ad inuidiā ⁊ mali
ciā cū felle amaritudis vel occassione of
ficōꝝ dignitatū bnificioꝝ ⁊ h⁹mōi. Xp̄s
vult ⁊ p̄cipit tpantiā vt de abis q̃s ipse
creauit p nob recipiam⁹ ad sufficientiā
et nō ampli⁹. Sic nec bestie exq̃ biberunt
etiā si rex vel papa iuraret eas nō pl⁹ bi
būt. ⁊ diabol⁹ tēptat de gula ⁊c. Xp̄s p̄
cipit vt viuam⁹ i pace pcēdo inimicis qz
omis sum⁹ mēbra vnius corpis ⁊ si qm̄z
dextra partit sinistrā vel econuerso nō reci
piūt vindictam ꝗ iuuant se mutuo. Ita
omnes nos menbra corpis ecclie sumus
c⁹ caput est xp̄s. ꝗ dyabolus ꝓuocat ad
iram ⁊ impacientiam ⁊ vindictam. Ita
breuiter quicquid placet deo displicet dy
abolo ⁊ tractat oppositum de eo vt fiat.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Imo statim creatus posuit diuisionez in celo. Dicatur quō respexit ⁊ sub se vidit oñs creatas ⁊ solū sup se deū cui voluit eq̄ri ⁊ multi angeli vt adulatores ꝯsenserūt sibi. Sed michael gabriel raphael ⁊ alij boni dixerēt Ego nō ꝯsentio. Ecce ibi diuisio ꝓpter ꝙ dixit deus. Nō habitabit in medio domus mee qui facit supbiam. Tūc michael cū alijs expulit eum cum sibi ꝯsentientibꝫ de celo auctoritas. Factū est preliū magnū in celo Michael ⁊ angeli eiꝰ preliabant cum drachone.i.lucifero q̄ tot anglos deuorauit hoc est seduxit ⁊ hoīes deuorat. Apocalipꝭ.xij. Patent igit ꝯtrarietates xp̄i ⁊ dyaboli. Ido xp̄s Qui nō est mecū aduersum me est ⁊ qui nō colligit mecū dispergit Luce.xj. Et loquit ad lr̄am de lucifero. Patet minor q̄ mō d̄s ⁊ dyabolꝰ sūt dñi oppositi modo sequit conclusio Ergo nō poteris deo seruire ⁊ mammone. Nota mamona signat duo In lingua em̄ syriaca māmona sig̃t diuitias temporales. Scdo signat illum diabolum qui temptat de auaritia q̄ etiā dicitur māmona ⁊ ꝑm hoc ꝯclusio declarabitur. Dupliciter qñ dicitur nō poteris deo seruire ⁊ māmone.i. diuitijs. Dic̄ h̄ Hieronimus ꝙ homo potest bene seruire deo ⁊ dñari diuitijs ꝫ impossibile est seruire deo ⁊ diuitijs ¶ Nota dr̄a est inter dñari diuitijs ⁊ seruire eis. sic̄ inter dñm ⁊ seruū. qꝛ dñs q̄escit ⁊ seruus seruit sibi ⁊ nō ecōuerso ꝫ laborat ꝑuus. Ita qñ tu laboras negotiādo ꝑ mare terrā ⁊c̄. ⁊ pecunia q̄escit ī domo in cista tūc tu es ꝑuus ⁊ ipsa dña et nō potes deo seruire ⁊ māmone. ꝫ dñari pecunijs est eas ꝑuitio bono applicare qꝛ sic̄ dñs nō ꝑmittit qui escere ꝑuū suū ꝫ dic̄ fac hoc fac illud. Ita qñ hō facit ꝑuire diuitias subueniēdo viduis orphanis puellis captiuis ⁊ pauperibꝫ sine vsura. Tūc diuitie sūt ancille ⁊ ꝑuiūt dño. ⁊ sic esse dñm diuitiaꝝ bonū est quia simul pōt hō seruire deo ⁊ dñari diuitijs. Ido dicit hieronimꝰ q̄ em̄ diuitiaꝝ seruꝰ est diuitias custodit vt seruꝰ q̄ aūt ꝑuitutē excussit iugū distribuit eas vt dñs ¶ Scdo māmona sig̃t illum demonē qui tēptat de auaritia ⁊ qñ dicit ꝙ nō possumꝰ ꝫuire deo ⁊ māmone. est h̄ speculatio tal. hos īueniēmꝰ in sacra scriptura septē demones q̄ tēptāt d̄ septē peccatis mortalibꝫ ⁊ h̄ solū noīat xp̄s māmonā ¶ Primꝰ est leuiathan q̄ tēptat de supbia de quo Job.xlj. Ip̄e est rex super oñs filios supbie ¶ Scdꝰ est asmodeus qui tēptat de luxuria de q̄ Thob.iij. demonez noīe asmodeū occidit eos mox vt ingressi fuissent ad eā scz ad ꝯcupiscentiā ¶ Terciꝰ q̄ tēptat de īuidia d̄r belzebub de q̄ Luce.xj. In belzebub p̄ncipe d̄moniorꝝ ⁊c̄ h̄ dixerūt īuidi ¶ Quartꝰ q̄ tēptat de gula d̄r belfegor De q̄ dd̄ Iniciati sunt belfegor ⁊ comederūt sacrificia mortuorꝝ ¶ Quintꝰ q̄ tēptat de ira ⁊ facit indurare corda d̄r balberith de q̄ Iudicū.ix. de fano balberit ꝯduxit sibi viros ¶ Sextꝰ q̄ tēptat de accidia d̄r ascaroth de q̄.j. Regū.vij. Auferte deos alienos de medio vr̄i baal ⁊ astarot ¶ Septimꝰ q̄ tēptat de auaricia d̄r māmona ⁊ de isto loq̄t xp̄s hodie. Quare xp̄s in ꝯclusione sui silogismi nō dixit. Nemo pōt seruire deo ⁊ dyabolo sic̄ dixit nemo pōt seruire deo ⁊ māmone. Rñ deo licet posset ꝯcludi de q̄libet dyabolo tñ xp̄s restrinxit ad māmonā. Rō qꝛ q̄ vult eradicare ⁊ expellere malā arborez de suo viridario ad radicē ⁊ nō ad ramos īcipiet. Idez in ꝓposito vñ veniūt tot mala q̄re nō fit iusticia q̄re fiūt tot questiones litigia nisi ex auaritia. Propter ꝙ apl's Radix omniū malorꝝ ē cupiditas q̄z q̄dez appetētes errauerūt a fide.j.ad Thy.vj. Auarꝰ em̄ vix hz fidē qꝛ hz cor īuolutū Ideo ꝑdit fidē dicēdo q̄d scit hō de alia vita. Fr̄es ⁊ sacerdotes īueniūt ista vt dent eis pecuniē Ido xp̄s vt bonꝰ ortolāꝰ volēs malā arborē

eradicare dic. hemo poterit deo seruire et
mamone & hoc de primo, & patet adhere
2m pnle ria diuinalis ¶ Dico secdo q debem? habere fidentiam supnalem scz vt in nris necessitatibus abi potus vestitus & alijs cofidamus de deo. qz si viuimus vt decz ipe puidebit nobis de omnib nobis necessarijs. Et hoc pbat xps quincz rationib dicens. Ne sollicti sitis aime vestre qd manducetis aut corpori vestro quid induamini. Nonne anima plus est cz esca & corpus plus est cz vestimentu. Ecce prima ratio declaretur ista ratio p regulam phie & iuristar. Regula est phie q omne agens naturale quantum dat de forma substantiali tm dat de accidentib scz calidi
Ex his 5 rōib pderit fuerit serm. tate siccitate claritate &c ¶ Item dicit iuriste cui concedit principale & accessoriu credit esse ncessu vt si rex facit gubernatore. Si diceret gubernator regi. ergo detis michi potestate citandi hoies & capiendi &c. Nō oportet hoc petere quia ex quo concedit principale &c. Ita de? dat formā principalē scz aiaz & corpus q̄ cū anima facit vnam essentiam scz humanitatem. Qui ergo dat principale bene dabit accessoriu scz necessaria. Ido dicit ne sollicti sitl &c ¶ Secda ratio respicite volatilia celi q̄ nō seruant neqz ngregant in horrea & pater vester celestis pascit ea. ¶ Nonne vos magl & plus estis illis. Ecce secda ratio talis est. deus puidet auib. &c ergo prouidebit per locu a maiori etiam hominib cum homo inter omnes creatas corporales sit dignissima creaturar. Si ñ bonus xpianus dre debet. O dñe qui puidetis anialib terre auibus aeris & piscib maris prouideatis michi qui sum ad ymaginē & silitudinē vrāz. Et merito cōpat nos auib Nā ipe de mae dicunt officiu suu matutinas pm suu breuariu philomena i media nocte irūdines in aurora & sic de alijs & sic laudāt deū Daniel. iij. Benedicite omnes volucres celi dño & post volāt inueniūt iam granum preparatū a deo & sic saturantur. Tu ergo facias sic. lauda deū de mane vitando tumultum ne aliquis te pturbaret signando te & pvola scz laborando in tuo officio qz hoc signat volatus auis Job. v. Homō nascitur ad laborē & auis od volandū sic de? puidebit tibi. Ideo dt Hieronimus labor exercend? est sollicitudo tollenda ¶ Tercia rō q̄s aūt vestr cogitās pōt adicere ad staturā suam cubitum vnu & de vestimentis quid sollicti estis. ¶ Ista ratio est subtilis declaret p similitudinē mgro rū domor q̄ pm altitudinem edificij faciūt fundamentū i puis modicū i magnis & altl edifitijs magnū & pfundū faciunt fundamentū Ita qlibet corp? humanū est edificiū q̄i vna turris cui? fūdamētū est tib pot? vestit? ¶ Cū de? sit mgr qui edificat istā turrim scz corpus sine dubio ipe puidebit de bono fundamento labora tu & fac q̄ in te est & ipse faciet adhuc plus. ¶ Quarta ratio respicite lilia agri quō crescūt. nō laborāt neqz nent. Dico vobis qm salomon in omi gla sua nō coptus est sic vnu ex istis &c. vsqz modice fidei. Ista rō clara est. qz q̄ vestit herbas vestiet nos si in eo pfidim? ß vt liliu habeam? sex folia scz sex opa misdie que fiūt i vita. qz sepelire p? morte fit. s. cibare famelicū potare sicientē. vestire nudū. colligere pegrinū. visitare infirmū. redimere captiuū Et hre debem? duo grana quasi deaurata vt liliu int folia. Ista scz amare deū sup oia & primū sic seipm ¶ Quārta rō est nolite q̄ sollicti esse dicentes q̄d manducabim? aut q̄d bibem? aut q̄ opiem. Hec enim oia gētes. i. gētiles inquirūt. scit enim pr qz hijs oib indiget. Notate ß pulchra doctrinam. Nā xps vult vt pfidam? de eo vt filij de pre. qz si dicatur puero quincz vel sex anor. vn habebis aliā tunicaz postcz ista erit corrupta. Ru det pr meus curat de ß ipe puidebit

Et si dicat puero ⁊ tu q̃d facies Rñdet puer facia p̃cepta ⁊ mãdata sua. Idez si q̃rat te q̃ ꝓmedet rñdet puer. pr̃ me⁹ mr̃. mea curãt Tale ꝓfidẽtiã vult xp̃s q̃ nos habeam⁹ de eo ⁊ q̃ nõ habeam⁹ sollicitudinẽ ꝗ vult q̃ fuem⁹. x. p̃cepta. Qz mõ magt ꝓfidim⁹ de vno in deo. pbat. haz si habetis instrumẽtũ q̃ tal' iude⁹ q̃libet anno dabit vob. c. flor. cũ magna ꝓfidentia ⁊ securitate est bñdi ⁊ panẽ ⁊ vinum ⁊ alia necessaria. Et de xp̃o q̃ ꝓmisit nobis oia necria etiã cũ instrumẽto notari⁹ fuit matrx⁹ si seruam⁹ sua mandata nõ confidim⁹ Imo qñ dz auaris ne faciãt vsurã Dicãt debem⁹ tenere os clausũ adhẽtũ de q̃ viuem⁹. Enunq̃d ꝓfiditis de xp̃o patre vestro. Idẽ de clericis faciẽtibꝫ symoniã recipient ꝓ sepulcra symoniace pecuniam. Bñdictus q̃ ꝓfidit in xp̃o pr̃e nostro pñssimo In ipm ꝓiciam⁹ omnez sollicitudinẽ nr̃am. j. pe. ij. Omnez sollicitudinem vr̃am ꝓiciẽtes in eũ qñ ipi cura est d̃ nobis. ꝓicit sollicitudo dicẽdo dñe ego seminabo campũ ⁊c. ꝗ si habẽo triticũ. Domine ꝗ est in vob. Ego fuabo mandata vr̃a ⁊ vos dabitis mihi ⁊c. Idẽ de viea ⁊ de oibꝫ negotijs Idẽ apl's. Nichil solicti sitis ꝗ in omni orõne ⁊ obsecrõne cũ grãz actõne peticõnes vr̃e inotescãt apd deũ ad Phil'. iiij. Dico tercio q̃ xp̃s in ꝗ euangelio ondit nob tercũ necriũ qd ẽ diligentia vtualis ꝗ dic thema q̃rite pimũ regnũ dei ⁊ iusticiã ei⁹ ⁊ ꝗ oia scz tẽ pozalia adicient vob. Nota ⁊ iusticiam ei⁹. Et dabo declara cõm h⁹ per auctoritatez apli di. Non est regnum dei esca ⁊ pot⁹ ꝗ iusticia ⁊ pax ⁊ gaudiũ in spũsãcto ad Ro. xiiij. Regnũ dei in tribꝫ ꝓsistit scz ĩ iusticia ne scz aliq̃s faciat iniuriã alteri vt habeat ꝓuisionẽ. Imo si defraudasti aliquez vel iniuriã itulisti ei satisfacias. Verbi grã si dãpnificasti aliq̃z in manu ⁊ sic d̃ alijs menbris ꝓncipalibꝫ ne possit acq̃rere ꝓuisionẽ ecce iniustitia est perpetrata ꝗ tu debes eidez satisfacere ⁊ in ꝗ iusticia ꝓsistit. Idẽ si aliq̃s tenet tibi ĩ certa q̃ntitate ⁊ nõ pot soluere ⁊ ꝓ te detinet captus meli⁹ esset vt seruiret tibi in aliq̃ vel vt lucaret aliq̃d qz nõ est iusticia vt videt ꝗ crudelitas. ¶ Secõo ⁊ iaz regnũ dei in pace ꝓsistit qd innuit apl's cũ addit pax ⁊ illa pax dz h̃ in ape q̃ pax dz esse in corde ⁊ oñdi ore. Dic errãt aliq̃ ꝓfessores qñ aliq̃s iniuriat⁹ ꝓfitet dicẽtes q̃ illi qui sunt passi iniuriã debent remittere totũ ⁊c. hoc nõ est vez. Vez odiũ cordis dz remittere offensus. ꝗ si vult pot ꝓsequi ciuil' vel crimialiter suaz cãm iuridice. ꝗ requirit q̃ habeat ꝓpositũ nõ nocendi inimico etiam si ipsum inueniret dormiendo sine ordine iuris. Itẽ dz oñdi pax in ore salutãdo loquendo ⁊c. Si dicat incipiat loq̃ ⁊c. Dicat q̃ q̃ incipit loq̃ poti⁹ videtur lucrari coronaz q̃z ille q̃ resalutat qz iudeo ⁊ agarẽo salutãti loqt hõ resalutãti. ¶ Tercio regnũ celoz ĩ gaudio ꝓsistit qd notat apl's cũ dicit ⁊ gaudiũ. De hoc vide sctũ tho. j. q. xl. arti. j. quo querit. Vtrz ad beatitudinẽ requirit delectatio. Et hoc gaudium est gaudiũ de habicõne vite beate ⁊ paradisi siue de visione beata diuine essentie. Nec inmerito. qz ibi est sanitas sine morte gaudiũ sine tristicia. iuuent⁹ sine senecture ⁊c. sequitur ⁊ hoc oia scz bona tpalia adicient vob. Ergo q̃rite p̃mũ regnũ dei ⁊ iusticiã ei⁹.

Sermo scõs de animabꝫ in purgatorio

Hodie est ⁊ cras ĩ clibanũ mittet Mat. vj. Odõ iuxta intellcũ q̃z volo d̃dicare ⁊ ꝓtractare d̃ aiabꝫ purgatorij oz declarare tres breues, ꝓposicões. pma, ꝓpõ est talis pñs vita tota ẽ sic vna dies vsual' vl' artificialis. scda q̃ d̃ nulla ꝓsona, ꝓpie dz esse nec viuere nisi sit ĩ statu gr̃e diuinal'. tercia q̃ loc⁹ purgatorij ẽ sic camin⁹ vel furn⁹ in q̃ fit panis material'. Pria, ꝓpõ declarat sic vos debetis scire q̃ p̃m q̃ sancta mater ecclesia diuidit diem q̃ diuidit in sex horas s. pme. ij. iij. vj. ix. vespoz ⁊ ꝓpletorij Sic etiã vita hois diuidit in sex partes

¶ Hora prima hoīs est a natiuitate vsq̄ ad decem vel duodecim ānos. Ratio q̄r sicut claritas diei incipit hora p̄me ita tūc hoc est.x. vel duodecimo anno hō incipit intelligere ⁊ cognoscere aliqua nō tñ hz magnaz claritatē scientie q̄r nec hora prime sol dat magnā claritatē mūdo ¶ Hora tercie ē a.xij. vsq̄ ad.xx. vel.xxv.annos Ratio q̄r sic̄ hora tercie sol est altior clarior ⁊ calidior q̄ hora prime. Ita tunc homo habet altitudinē corp̄alem ⁊ maiorem claritatē intellectus nisi sit stultus ⁊ etiā caliditatē ꝯplexionis ¶ Hora sexta hoīs est a.xxv.āno vsq̄ ad.xl.annū. Ratio q̄r sic̄ sol in illa hora est in altiori g̃du ita homo tunc est in sua p̄fectione. ¶ Hora nona a.xl.āno vsq̄ ad.lv.annū ¶ Rō q̄r sic̄ sol in alia hora incipit declinare. Ita calor naturalis tūc incipit declinari ⁊ etiaz fortitudo. ¶ Hora vesp̄oꝝ homīs est a lv.anno vsq̄ ad.lxx.annū. Ratio q̄r illa hora iā sol inclinat̄ ad occasū sic ⁊ homo ad mortem ¶ Hora ꝯpletorij hoīs est a lxx. vel.lxxx. vsq̄ ad finē ⁊. Ex ista ratōne vita hoīs d̄r vna dies habēs istas.vj.partes predictas auctoritas. Hodie si vocē eius audieritis nolite obdurare corda vestra p̄s.xciiij. Hodie scz in tota vita presenti.q̄r in alia vita nō sūt predicatores sed hodie scz in hac vita ⁊ ita exponit apostolus ad Hebreos.iij. Audit̄ autē vox dei legendo vel predicaciones audiendo. Patet ergo prima ꝓpositio scz ꝙ tota p̄sens vita est vt vn⁹ dies vsualis ¶ Secūda ꝓpositio dic̄ ꝙ de nulla p̄sona ꝓprie d̄r esse nisi sit in gr̄a diuina.q̄r qui nō viuit in gr̄a nō d̄r viuere Ratio q̄r ph̄s d̄t ꝙ forma est que dat esse rei sic̄ in hoīe est materia scz corp⁹ ⁊ forma scz aīa q̄ dat esse corp̄i. Idē de esse sp̄ūali.q̄r licet aīa sit forma substācialis corp̄is ⁊ essential̄ tñ ipsa anima habet esse p̄ aliaz formam scz p̄ gr̄am diuinam ⁊ q̄diu est in gr̄a viuit.qñ aūt anima perdit gratiam dei non habet esse gratie. Ideo ꝓpheta p̄res nostri peccauerunt ⁊ nō sūt Trenoꝝ.v.q̄r licz habeant esse naturale post peccatū tñ nō hñt esse sp̄ūale. Sz ille d̄r esse sp̄ūaliter qui est in gr̄a deuotione ⁊ dilectione dei. Ideo xp̄s ille est qui diligit me Johis.xiiij. Patet scd̄a ꝓpositio ꝙ nulla p̄sona habet esse ⁊c̄ ¶ Tercia ꝓpositio d̄t ꝙ locus purgatorij est sicut furnus in quo fit panis ⁊c̄.q̄r sic̄ in furno mittat̄ panis nō ad ꝯburendum s̄ ad coquendū ⁊ inde extrahit̄ ⁊ presentat̄ prelato pape vel etiaz regi ⁊ ponit̄ in mēsa sua. Ita purgatoriū est vt clibanus in quo mittunt̄ aīe nō vt fiāt carbones vt ille de inferno s̄ vt mundent̄ purificent̄. deinde extrahuntur inde ab angelis ⁊ presentat̄ pape Jh̄u ⁊ regi xp̄o ⁊ ponunt̄ īmensa glorie eius. Ideo de purgatorio d̄t ꝓph̄ta. Quasi clibanus succensus a coquente Osee.vij.scz post mortem. Ideo loquens thema de homīe dic̄ hodie s.ī hac vita corp̄ali est scz ī gr̄a dei ⁊ cras scz post mortē ī clibanū mittit̄ q̄r nulla anima īt̄rat purgatoriū nisi sit in gr̄a dei. Nō loqit̄ thema de animabꝫ perfectis q̄r ille statim euolāt ad p̄adisum. nec animabꝫ xp̄ianoꝝ īpenitentibꝫ nec de infidelibꝫ.q̄r ille non sūt scz in esse sp̄ūali gratie. Ideo statim descendūt ad infernū s̄ loquit̄ solū de illis qui vadūt ad purgatorium. De qualibet tali d̄r hodie est ⁊ cras in clibanū mittit̄ patet thema. Mō volens vobis declarare statum purgatorij. Sciendū est ꝙ purgatoriū est in corde terre. Nam sicut in corde pomi sūt domus.ita etiam in corde terre sūt quatuor domus. In inferiori est ignis perpetuus ⁊ est plena demonibꝫ ⁊ ibi sūt anime xp̄ianoꝝ īpenitentiū. Alia domus est super illam scz limbꝫ p̄uuloꝝ in quo non est ignis nec demones s̄ ibi vadunt pueri non baptisati. Tercia domus est purgatoriū in qua est ignis vt flāma clara.s̄ nō sunt ibi demōes. Quarta dom⁹ est sin⁹ patꝝ

scōꝝ ⁊ illa mō vacat ¶ Modo ego ha-
beo loqui de purgatorio qd̄ dicit̄ clyba-
nus ī quo coquit̄ panis aīaꝝ. Qualit̄ h̄
fit declarat apl's cui deus oñdit clare cū
adhuc viueret dicēs. Si q̄s supedificat
sup fundamentū hoc aurū argentū lapi-
des p̄ciosos ligna fenū stipula. detrimē-
tū patiet̄. ipē autē saluus erit sic tñ qua
si p ignē. prīa ad Coꝝ. iij ¶ Nota si q̄s
supedificat sup̄ fundamētuꝫ hoc scꝫ fi-
dei sine errore dubio ⁊ falsa opinione au
rū scꝫ caritatis. ⁊ argentū credulitatꝭ. ⁊
lapides p̄ciosos scꝫ v̄tutū ⁊ meritoꝝ. li
gna fenū ⁊ stipulā scꝫ peccatoꝝ veniali
aliū. detrimētū patiet̄ scꝫ in purgatorio
ipē tñ saluus erit. sic tñ quasi p ignē. In
dicta auc̄te apl's innuit ꝙ in purgatorio
sunt tres ptes ⁊ ī vna fit ignis de lignis
in alia de feno. ⁊ ī alia de paleis. ⁊ ignis
de lignis plus durat q̄ꝫ de herba siue fe-
no. ⁊ de feno pl⁹ q̄ꝫ de palea. Ita ī pur
gatorio aliqui stāt diu. aliq̄ non tm̄. aliq̄
modicū. Primi ꝯparātur lignis. Scd̄i
feno. Tercij paleis. de hijs trib⁹ ꝯdicōni
bus hēo mō loqui.

¶ Prīo ligna sūt imp̄fectōes pnīales.
¶ Scd̄o fenū sunt cōmissiones veīales
¶ Tercō palee sūt omissiones cerimo-
niales. Et de qualibet dicit thēā. Hodie
est ⁊ cras ⁊c̄. ¶ Dico prīo ꝙ ligna sūt
p̄sone que vadūt ex hoc mūdo cū inp̄fe
ctōne pnīali. qꝛ licet fecerīt pnīaꝫ de pec
catis qꝛ aliter irēt ad infernū. h̄ non tan-
tā q̄ꝫtam req̄rūt peccata. qꝛ doctrina est
canonistarū. ꝙ ꝓ quolibet pctō mortali
homo tenet̄. vij. annis penitere in h̄ mū
do alit̄ restat ꝯplenda ī purgatorio. Si
āt dicat̄. ⁊ nunq̄t pnīe sūt arbitrarie. Di
co ꝙ in penitēcia sunt duo scꝫ q̄litas ꝙ
sit talis vel talis ⁊ hoc ē arbitrariū. Se-
cundū q̄ꝫtitas tp̄is est ⁊ hoc nō est arbit̄
riū ſm canones. qꝛ iā q̄ꝫtitas tp̄is ē tax
ata ⁊ limitata scꝫ. vij. ānoꝝ. v̄bi gracia.
Si q̄s furatus fuit peccauit mortaliter
⁊ sufficit ad damnacōeꝫ. h̄ nō est de ma-
ioribꝫ. ꝓ isto oꝫ facere. vij. ānos de pnīa
et licet ꝯfessor nō dicat. iā limitata ē in
iure. Sꝫ q̄litas est ī arbitrio ꝯfessoris. s.
ꝙ ieiunet semel ī ebdomada vel ī mense
Si v̄o peccatū mortale sit mai⁹ vt hoī
cidiū vel p̄iuriū ⁊c̄. q̄litas pnīe erit ma-
ior. Sed q̄ꝫtitas tp̄is erit. vij. annoruꝫ
Rō qꝛ in quolibet pctō mortali homo fa
cit iniuriā ꝯ. vij. dona spūs fancti. ꝓpt̄ h̄
sancti prēs sciētes dei volūtateꝫ in iure
ordinarūt. v ij. ānos de penitēcia. ¶ No
ta tñ ſm scm̄ Tho. ꝙ rōnabiliter ꝯfesso-
res iniūgunt qñq̄ꝫ minorē pnīaꝫ. De h̄
vide docto. in. iiij. ⁊ sic videt̄ esse arbit̄
rie vtroq̄ꝫ mō ⁊c̄. De dictis auc̄tas al-
legorice ⁊ sunt v̄ba dei patris ad filiuꝫ.
Si emis seruū hebreū sex annis seruiat
tibi. ī septimo egredie̅t liber. i. gratis. Ex
odi. xxi. ¶ Nota si emis seruū hebreū ⁊c̄.
Nota emit̄ in cōfessione. vñ emptor est
cōfessor qui tractat cuꝫ xp̄o qui p̄cio sui
sanguinis emit nos ¶ Sex annis seruiat
tibi ⁊ in septio scꝫ cōpleto egredit̄ liber.
Mō fiat talis deductō ¶ Quociēscunq̄ꝫ
recurristi ad diuinos sortilegos siue ꝯiu
ratores numera ꝓ qualibet vice penitere
deberes eo ꝙ ꝯ p̄ceptū dei iuisti. ⁊ mor-
taliter peccasti. Itē quotiēs iurasti inua
nū vel false renegādo siue blasphemādo
licet cōfessus fuerꝭ. ꝯputa. vij. annos de
penitēcia ꝓ quolibet. Itē quotiēs fregi-
sti festa de quolibet op̄e seruili. Itē non
audiendo missaꝫ numera ꝓ qualibet vi-
ce septē annos. Itē quotiēs displicuisti
vel despexisti parētes corde vel op̄e nu-
mera ꝓ qualibet vice. vij. ānos. Itez q̄
tienscūq̄ꝫ cōsensisti. numera. Item quoti
ens fecisti luxuriā. numera ꝓ qualibet vi
ce septē annos. Itē ꝓ quolibet furto I
teꝫ ꝓ qualibet diffamacōe. numera. vij
annos de pnīa. Forte est aliquis qui ex
suis peccatis obligat̄ in. c. mille annis de
penitēcia. Q diceres tu. si cōfessor non

dedit ꝛc. verꝫ est ꝫ iaꝫ est taxata. Si di
catur. ego nō viuaꝫ tm̄ verꝫ est Jō ꝯple
bit̄ in purgatorio. O dices. si purgatori
um nō durabit tm̄. Solucō ꝓpter hoc de
us cōgregabit penā. c. vel mille ānoꝝ to
tā in vna die. O q̄s poterit sustinere. ꝫ
ecce remedia qꝛ si vltra penitēciā ꝯfesso
ris vis addere diminuit̄ tp̄s de purga-
torio. ꝓpter hoc dicit discretus ꝯfessor in
cōfessione Passio dni nr̄i Jhu xp̄i ꝛc.
et q̄cquid boni feceris ꝛc. Idez si vult̄
orare. ieiunare. vel portare ciliciū ꝛc. I
sta op̄a pñt fieri ita deuote ꝙ remittet̄
vobis mēsis vel ānus vel plus. ꝛ tanta
poterit esse ꝯtricō ꝙ totū dimittet̄. dicē
te xp̄o. Serue neq̄ omne debitū dimisi ti
bi qm̄ rogasti me. Math. xviij. Itez au
diendo missas. sermoēs. dādo elemosi-
nas. lucrādo indulgēcias. Sic paulatiz
homo deobligat̄. Ecce q̄re dicit apl's. si
q̄s sup̄edificat sup̄ fundamentū ꝫ lignū
scz imp̄fectōes pn̄iales. Velitis g̊ ꝯgre
gare ꝛ facere op̄a pn̄ialia ꝛ sic euadetis
de illo igne ꝛ pena purgatorij. q̄ est ita
dura ꝛ asp̄a. Mag̊ fuit pena beati Lau
rencij in craticula ꝛ eciā pena beati Bar
tholomei. ꝫ nihil fuerit respectu pene pur
gatorij. Intm̄ ꝙ momentū videt̄ mille
anni. ꝛ clamāt aīe di. Heu me qꝛ incola
tus meꝰ ꝓlōgatus est ꝛc. Jō velitis iu
uare aīas parētuz ꝛ amicoꝝ qꝛ cōtinue
petūt di. Dñe pone me ī corde heredis
mei filij vel maūmissorl vt ꝯpleāt testa
mēta. Mō notate ꝫ qd̄ peccatū est illo
rū qui nō ꝯplent testā ꝛ occupāt boā eo
rū qui eis comiserūt aīaz ꝛ ipsi nō curāt
Jō qꝛ aīe non sentiūt adiutoriū ꝯq̄rūt̄
deo di. Justicia fiat ꝯ illos traditores ī
mūdo. s. filios heredes. maūmissores ꝛc.
Et credit̄ ꝙ deus sit surdus ꝙ nō audi
at. ꝛ cecus ꝙ nō videat scilz istas crude
litates. Jō dicit xp̄s. Nunq̄t deus ñ fa
ciet vindictā electoꝝ suoꝝ clamātiū ad
se die ac nocte. ꝛ paciam habebit ī illis.

Dico vob̄ ꝙ cito faciet vindictā. Luce.
xviij. qꝛ si videres patrē in igne quē pos
ses iuuare ꝛ nō curares q̄ crudelitas eēt
maior est ista. Jō dicit scriptura. ij. Ma
chab. xij. Scā g̊ ꝛ salubrl est cogitacō ꝓ
defunctl exorare vt a pecca tis soluātur.
¶ Dico scd̄o ꝙ fenū seu herba dicūt̄ p-
sone q̄ trāseunt cū pctis venialib̄. No
ta hic dr̄aꝫ inter peccatū veniale ꝛ mor-
tale. Pctm̄ mortale est qd̄libet opꝰ qd̄
fit ꝯ preceptū dei. vēialia pctā sunt exces
sus vite que tñ nō sunt ꝯ p̄ceptū dei. v-
bi grā. Si vos comeditis nimis excessi-
ue. vel qꝛ frāgitis ieiuniū eccīe. seu voti
mortaliter peccatl si cū tali pctō decedit̄
ad infernū ibitis. Sz si comeditis modi
cū plus ex bonitate pais. vel bibitis plꝰ
nō tñ inebriamī qꝛ tūc esset mortale. qꝛ
sicut scindere manū vel pedē ꝓxio est pec
catū mortale. maiꝰ ē scindere caput aīe
scz intellcm̄ inebriādo se. ꝛ efficit̄ peior
q̄ bestia. q̄ onerata scit trāsire ꝑ viā artā
et ebrius nescit incedere ꝑ viā latā. secꝰ
si ex bonitate vini bibit bis vel ter venia
le forte erit. ¶ Nota de fratre p̄dicatore
bibēte de sero vnā taceā vini sine aq̄ vt
posset dormire ꝛ surgere ad matutīas ꝛ
pꝰ mortē apparuit petēs adiutoriū Idē
de mulierib̄ q̄ ornātur aliq̄ peccāt mor
talit̄ aliq̄ solū venialit̄. Venialit̄ peccāt
ille q̄ solū vt placēt viris ꝛ ne despiciāt̄
ab eis ornāt se aliq̄tuluz. ꝫ ille peccant
mortal'r nōnunq̄ q̄ ornāt se excessiue oñ
dentes māmillas hoīb̄ ꝛc. Jā videt̄ ꝙ
vultis eas vēdere. Itē si mulier ī vesti-
tu facit excessuz ꝫ non ꝯ deuz ꝛ p̄ceptuz
dei. qꝛ de suis redditib̄ vel patrimoīo. l'
de suo officō veniale est. Sz qñ de vsu
ra. rapina. vel de furto. vel de falsis ad-
uocatōib̄ viri mlier vult habere vestes
tales ad infernū vadunt. quia faciūt eci
am damnare viros. qꝛ vt ꝓuideāt vani
tati vxoris habent facere vsurā. rapinā
etc. Quia sunt alique q̄ non permittunt

viuere iustos pacifice. nisi eaꝝ vanitati satisfaciāt. Item multū ridere venialē. ꝗ qñ rident de blasphemijs vel de truffis de deo ⁊ de scis tunc est mortale. Item i locutōne tāta difficultas esset fienda ad aperiendū os locutōi. ꝗtuz facit auarus ad aperiendū bursā solutōi. qui sp̄ disputat. Idez deberet esse de ꝓbo quare loquar. ¶ Nota dicit Ambro. in libro de paradiso. Pcti ñ est tñsgressio diuine legis ⁊ celestiū inobediencia mādatoꝝ. Aliq̄ autē excessus vite sūt cōmissiones veniales. Iō dicit aplus. q̄s supedificat supra fundamentū ꝗ fenū detrimentū patietur. ⁊c. Ecce scda pars purgatorij in qua cōburit fenuz. ¶ Dico tercō q̄ palee sunt psone q̄ trāseunt omissionē ceremoniaꝝ. qz sicut palea cito cōburit. sic tales modicū stant in purgatorio. qz per mensez vel ebdomadā. p̄ diez vel horā vel transeūt subito vt sagitta ex omissioī bus cerimoniarū. q̄ sunt qñ homo facit aliqua bona opa ꝗ non ita denote vt fieri debent. ꝓbi grā. Quilibet nostrū tenet cōfiteri in quadragesiā. ⁊ vos venit ad cōfessionē inp̄meditati ⁊ dicitis pfessori Interrogetis me qz nō recordor de aliquo peccato. Sed si pfessor esset astut⁹ vt peteret de vicino ⁊c. vos nō diceretis de illo non solū venialia peccata. ꝗ eciā mortalia. ꝗ de suis nō recordat. ¶ Iō qñ homo dz ire ad cōfessionez prio dz premeditari quō peccauit corde cogitando. ore loquēdo. oculis aspiciēdo. auribꝫ audiendo ⁊c. ⁊ vos venitis ad cōfessionez sicut ad plateā. Aliq̄ confitent negligēter qz in principio q̄dragesime esset pfitēdum. ⁊ ip̄i exspectāt vltimā diez. Sz ex quo pfitent nō est mortale. ꝗ si nō confiterent esset mortale. Item coīcare in paschā debemus qd̄ qui nō facit peccat mortaliter. ꝗ qui nō bene se praparāt aliquādo venialiter peccāt. Item presbiteri si nō dicūt officiū mortale est. Si āt dicūt ꝗ nō cum illis cerimonijs vt tenētur. vel nō bene se signādo. vel nō pfunde se inclinādo venialiter peccare pñt. Item si nō tenetis penitēciaz iniunctā a confessore. mortaliter peccatis. ꝓpter hoc pfessores debent dare pnias tales ⁊ talit vt recordent. Si āt seruāt penitenciā ꝗ negligēter ⁊ indeuote nōnunq̄ venialiter delinquūt. ⁊ sic de alijs negligēcijs. ¶ Nota miraculū de beato Augustio cui apparuit demon cum esset in studio q̄ portabat quendā magnū librū i quo scribebat peccata ⁊ negligēcias hoīm p̄ a.b.c. ⁊ interrogat⁹ si esset ibi aliquid de eo. Rñt q̄ sic. Et aug⁹. ¶ O pditor de peccatis ante baptismū factis ego non curo. qz illa remissa sunt post baptismū. nō habeo pscientiā de aliq̄. Et adiuratus demō oñdit sibi librū in quo legit Aug⁹. tali die talis anni augustin⁹ dimisit pletoriū ⁊c. O dixit demō decepisti me. qz exspectabā q̄ ex ista negligēcia trāsires purgatorium. Iō auisetis vos ⁊ sitis diligētes qz als ille totū scribit. Iō dicit xp̄s. Cuz accepero tp̄s scz p̄ mortē ego iusticias iudicabo. i. opa iusta. Sed negligēter facta. Iō faciatis ea cū diligēcia ⁊ feruore spirit⁹. Ecce q̄re dicit apls. Si q̄s supedificat sup̄ fundamentū hoc stipulā q̄ sigt terciā p̄tez purgatorij in qua pburerūtur omissiones cerimoniales. Ecce q̄re dicit hxā. Hodie est ⁊ cras in dyb̄anū mittitur. Deo grās.

¶ De eadem dnica. Sermo tercius

Non potestis

deo seruire ⁊ māmone. mathxi. vi. originalit ⁊ in euangelio currētis dnice recitatiue scribit. ꝓbū istud p̄ impetrādo ⁊c. Sz saluetur ꝓgo Maria ⁊c. Istud ꝓbuz est dni et saluatoris nri Ihu xp̄i dicētis oīb nob Nō potestis ⁊c. ¶ Nota q̄ māmona i scriptura scā sigt diuicias tp̄ales. Cult

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

g̃ dicere dñs. nō est possibile q̃ sil' seruia
ns deo ⁊ diuicijs tpalib̃. Pro declara
cōe hui⁹ ꝓbi sciendū q̃ dīa est int̃ serui
re tpalib̃ diuicijs ⁊ dñari. Nā sicut hō
dicit dñs q̃ hī seruos. ⁊ vnū mittit ad
vineā aliū ad cāpū ⁊c. Facit eos labo
rare ⁊ fuire vt lucrētur. Sic ille ē dñs
diuicia⁹ qui nō p̃mittit diuicias q̃esce
re in taxia ꝫ facit laborare ⁊ fuire eas ⁊
ptē mittit in barbariā ꝓ redimēdis cap
tiuis. Itē ad ꝓstruēdū hospitalia. ecclias
subuenit pauplib̃ ⁊c. Ille est dñs diui
ciarū q̃ in opib̃ mie facit eas laborare ⁊
seruire. ⁊ hoc est bonū ⁊ scm̃. ⁊ pcordat
cū ordinacōe diuina. qz qm̃ de⁹ ab initio
creauit hoīes ⁊ mulierē dedit eis domini
um sup omes creaturā di. Dñamini pi
scib̃ maris ⁊ volucrib̃ celi ⁊ vniuersis
⁊c. Gen̄. i. Aurū ei ⁊ argentū res sunt
tpales. g̃ bonū est dñari eis. et isto mō
sci patriarche lucrati sūt paradisū p opē
ra mie de pecunijs ⁊c. Sz seruire diuici
is est p̄ naturā. scp̃turā. ⁊ p̄ deū ⁊ bona
rōes. qz dñs dz quiescere ⁊ fuus labo
rare ⁊ seruire. Oppositū facit q̃ fuit pe
cunijs. qz ipē laborat de die ⁊ de nocte
p terrā mare ⁊ cū pericul'. ⁊ pecunie qui
escūt ī taxia siue in domo vt dnī. hoc dico
q̃ est p̄ naturā. scp̃turā ⁊c. q̃ homo q̃z
deus fecit dñm ⁊ ipē facit se seruū. ⁊ hoc
est malū ⁊ pctm̃. ꝓpt̃ hoc dicit xp̄s. Nō
potestis seruire ⁊c. Licet sil' possitis serui
re deo ⁊ dñari diuicijs. nō tm̃ sil' potestis
seruire deo ⁊ diuicijs. ptz thxā. Ego que
siui ī scp̃tura ⁊ inueni q̃ diuicie hnt q̃tu
or ꝑdicōes malas ꝓpter q̃s homo nō p̄t
seruire deo ⁊c. Pro diuicie h⁹ mun
di sunt maculose turpiter
Secūdo sunt deceptiue fallaciter
Tercō sunt ocōse maniter
Quarto sunt periculose finalit̃.
Iō cauendū est ne seruiam⁹ eis. Iō dic̃
xp̄s. Nō potestis ⁊c. Dico pro q̃ di
uicie tpales h⁹ mūdi sunt maculatie tur
piter. qz a capite vsq̃ ad pedes int⁹ ⁊ ex
tra maculāt hoīem qui eis seruit. Pro
maculat̃ in intellcū q̃ dz cogitare de re
atore. de aia. de alio mūdo. ꝫ q̃ seruit pecu
nijs si orat stati cogitat de negocijs. de
mercacōib̃. de ferijs ⁊c. Itē maculatur
in volūtate q̃ dz inflāmari ⁊ desiderare
qm̃ erit in gl'a ⁊c exire carcerē h⁹ mūdi. ꝫ
diuicie auferūt desideriū paradisi. dicūt
enī nōnulli qm̃q̃ diuites. dñe libent̃ face
rē pactū vobiscū q̃ nō curetis de me. et
ego nō curabo de vob. O ꝓbuz infide
le. Itē maculat̃ in meōria qz debez co
gitare q̃z tuz deus fecit ꝓ nob. Voluit
ei nasci ⁊ pati in ligno crucis mori ne ali
q̃s sibi credēs ⁊ obediēs ⁊c. dānaretur
Sz diuicie faciūt meōrari de mercacōi
bus castris ⁊c. Maculāt os p menda
cia falsa iuramēta. Itez maculāt aures
qz plus placet diuiti seruiēti diuicijs au
dire de mercacōib̃ q̃z ꝓba dei sermoēs
etc̄. In manib̃ ⁊ pedib̃ ⁊ in toto corpo
re. qz pl⁹ laborat ī pecunijs ꝑgregādis
q̃z in pnia ⁊c. Ecce quō maculāt totum
hoīez. ⁊ hoc ꝓuenit ex ꝓpinq̃tate rez̄ im
mūdarū maculātur res eciā immūde qz
si tela lini albi apprimet̃ tincte maculat̃.
De hoc vide scm̃ Tho. pria scde. ī mate
ria de macula pcti. Iō dicit scriptura. q̃
tetigerit picez inq̃nabit̃ ab ea. Ecci. xiij.
In signū manifestū Aug⁹ q̃rit in libro
de trinitate de mlt̃is q̃ ad oculū vident̃
de q̃bus non p̄t rō sufficiēs assignari vt
de auro tā mundo ⁊ argento tā claro ⁊
albo. q̃ faciūt lineas nigras ⁊ maculāt
manus ꝑputātuz ⁊c. De hoc rō suffici
ens nō p̄t assignari. vt dic̃ Aug⁹ nisi qz
deus dat signū q̃ sunt sic̄ macule aiaruz
Iō dicit scriptura. Argentū eorū ⁊ aurū
in sterq̃limū erit. Ezech. vij. Mota ster
q̃liniū ꝑgestū in domo corrūpit ⁊ facit
domū fetidā. ꝫ in cāpo sicco dispsū facit
ipm fructificare. Ita de moneta in taxia
congesta. ꝫ si ī terra sicca dispgat̃ ipsaz
faciet fructificare in vitā eternā. Ecce q̃
re dicit argentū ⁊c. Ex ista rōne mlt̃uz

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

deberēt autem cauere religiosi clerici. ne maculātur in manib⁹ ꝯgregādo pecunias. qꝛ hn̄t tractare corpus xp̄i. Jō apl's Qīa scꝫ q̄ sunt tp̄alia ⁊ m̄dana arbitror vt stercora. vt xp̄ꝫ lucrifaciā. ad phil'. iij ¶ Dico scd̄o ꝙ diuicie ⁊c̄. tres mag̃as deceptōes faciūt. Prīa naꝫ mag̃ decepcō est recipe apparēciaꝫ ꝓ existētia. Sic vbi grā esset decepcō recipe somniū ꝓ veritate vt si famelicus somniaret ꝙ comedisset splendide ⁊ recipet ꝓ veritate deceptus esset cū nihil habeat ī stomacho de ill' in somnio visis ⁊c̄. Isto mō diuicie h⁹ mūdi decipiūt. qꝛ illi q̄ credūt se esse diuites somniāt. vt si rusticus sōniaret ꝙ esset rex. ⁊ mulier ꝙ esset regīa ꝫ qn̄ excitat̄ inuenit se sup paleas ⁊c̄. Itē de clerico paupe somniāte ꝙ est p̄pa. ꝫ qn̄ excitat̄ inuenit se solū. ita ꝙ somnia nō sunt nisi apparēcia. ⁊ q̄ ea recipit ꝓ existēcia decipit̄. Ita de diuite dicēte. ego habeo tot. m. flore. redditus possessioēs etc̄. ꝫ qn̄ in morte excitat̄ inueīt se vacuum sicut q̄ excitat̄ a somno. qꝛ vita pn̄s nō est nisi somniū. ⁊ qn̄ homo excitat̄ ꝑ mortē inueīt se deceptū. Mō paup sōniat ꝙ sit rex vel ꝙ est papa totū est somniū. Pꝫ quō pecunie ⁊ honores sunt deceptose qꝛ apparētiaꝫ faciūt recipe ꝓ existencia. Auctas. Dormierūt somnū suū et nihil inuenerūt. Oēs viri diuiciaꝝ in maib⁹ suis. p̄s. lxxv. Qui sūt in alio mūdo ꝯgnoscūt ꝙ ista vita nō est nisi somniū. ¶ Scd̄us mod⁹ decipiendi est recipere ymaginē ꝓ re. Sicut si aliqui hoī habenti vxorez dilectā depingeret̄ ymago vxoris ⁊ recipet ymaginē ꝓ vxore mortua vel absente. Idē de ymagine filij ⁊c̄ bene eēt deceptus. Talez decepcōez faciūt diuicie h⁹ mūdi. hā vere diuicie sūt in celo. diuicie v̄o h⁹ mūdi solū sūt ymagines ⁊c̄. De istis dyabol⁹ decipit gentes quēadmodū tigris decipit̄. Dicunt naturales ꝙ trigris currit plus q̄ velox equus ⁊ filij sui sūt boni ꝓ tyriaca ⁊ ab ea d̄r tyriaca. Et d̄r q̄ vult h̄re filios facit istā cautelā. hꝫ tria mag̃ specula rotūda ⁊ obseruat̄ p̄us filijs e⁹ qn̄ tigris est absens recipit filios ⁊ fugit in aliq̄ bono equo. ⁊ qn̄ tigris veīt ⁊ nō inueīt filios. natural'r sentit ꝑ quā viā vadit homo ⁊ inseq̄tur eū. Tūc homo sciēs eā veniētē ꝓicit vnū de specul' ⁊ ip̄a videns in speculo ymaginē suaꝫ credit ibi filios eē dās ei vbera ⁊ postq̄ꝫ ꝯgnoscit se deceptū. iterū inseq̄tur fugientē. ⁊ ille iterꝫ ꝓicit secundū ⁊ ita de tercō. ⁊ tandez est ille ī tuto. Isto mō dyabol⁹ decipit nos impediēs ne possumus attingere ad filios nostros. Nā certū est ꝙ filij q̄ moriūtur ī statu innocēcie recte euolāt ad paradisū ⁊ nos debem⁹ currere vt ꝑueniamus ad paradisū. ꝫ dyabolus decipit nos cuꝫ trib⁹ specul'. Primū speculū est diuitiaꝝ q̄ nō sunt nisi ymagines diuiciaꝝ. qꝛ v̄e diuicie sunt ī celo. ꝫ iste diuicie h⁹ mūdi sūt instabiles ⁊ tote volubiles vt tigr'. Scd̄m est honoꝝ p̄lacōnuꝫ officōꝝ h̄re regimē q̄ nō sunt nisi imagīes qꝛ veri honores ⁊ v̄a officia in paradiso sūt. ⁊ tu recipis ymaginē ꝓ re. Terciū est delectacōnuꝫ h⁹ m̄di q̄ eciā sunt ymagīes. qꝛ v̄e delectacōes sunt ī celo. ⁊ ista specula retinēt nos ne ad paradisuꝫ ꝑueniamus Ecce quō diuicie sūt deceptiue ¶ Terci⁹ modus decipiēdi est recipe vmbrā ꝓ veritate ¶ Recitat̄ parabola de q̄dā cane portāte frustū carnis in ore q̄ duꝫ natādo tr̄nsirꝫ flumē vidit vmbrā carnis quā volēs recipe apuit os ⁊ ꝑdidit verā portōez carnis. Idē de diuicijs q̄s mō multū diligit̄ q̄ nō sūt nisi vmbra qꝛ qn̄ morit̄ diues nihil de eis secuꝫ portat. Mō nō ꝯgnoscit̄ ꝙ sunt sic̄ vmbra ꝫ illi de īferno cognoscūt q̄ hn̄t tantā indigenciā ꝙ guttā aque non pn̄t h̄re vtꝫ de diuite epulone ⁊c̄. Qn̄ dicunt dānati. q̄d nobis ꝓfuit sup̄bia. aut diuiciaꝝ iactātia.

q̄d cōtulit nob̄. tn̄sierūt omīa illa tanq̄ vmbra Sap̄. v. Jō si habetis pecunias sitis dnī ⁊ non serui. q̄r iaz videtis quō sūt deceptiue ⁊c̄. ¶ Dico tercō q̄ diuicie sunt vicōse inanit̄ q̄r nullū fructū faciūt. vere diuicie faciūt duos fructus scz saciāt ⁊ faciūt nullo indigere. Jō in paradiso vbi sunt v̄e diuicie. Jta beati sūt saciati. q̄ nihil āplius appetūt. vidēt enī beatissimā trinitatez. v̄ginez Mariā ⁊c̄ Jō dauid. Saciabor cuz aparuerit gl'a tua q̄ tn̄ erat rex gl'osus ⁊ ditissim⁹ q̄ in morte sua dimisit filio suo salōi p̄ maximas diuicias q̄ tn̄ dicebat. saciabor cuz aparuerit ⁊c̄. q̄r diuicie h⁹ mūdi nō satiant cor. ymmo faciūt plus appetere. Rō q̄r fames diuiciaꝝ est in corde vbi non intrat pecunia. s̄ replēt vel satiāt bursā l' taxiā vbi intrāt. Sic̄ de esuriēte vidēte mensā ornatā cibis ⁊ non p̄t comedere nō soluz nō satiat̄. ymmo esuries auget̄ et appetitus. Jdē dicenduz est de auro. s̄ si posset comede vel bibere auꝝ satiaretur s̄ q̄r non p̄t satiat̄ bursa ⁊ nō cor. dic̄ clericus. O si haberez vnū beneficiū competēs essez ꝯtētus. s̄ qn̄ hz statim vult maiora ⁊c̄. Jdē de laycis dicētib⁹. O si ego haberē tot redditus ⁊c̄. talē possessionē essez ꝯtētus. Jō dic̄ scp̄tura. Auarus nō implebit̄ pecuīa. ⁊ q̄ amat diuicias frc̄us scz saciādi nō capiet ex eis Eccles. v. Scdo diuicie h⁹ mūdi nō auferūt indigenciā ymmo augmentāt. Naz si habetl cāpuz indigetl bestijs ad arandū ⁊ aratro ⁊ stabulo ⁊c̄. Ecce q̄t indigēcie. Jtē si habetis barchā vel nauē dicat̄ quib⁹ indigetis. Jtez si habetis vineā equū ⁊ silia indigetl multis. Jō apocal'. iij. dicis q̄ diues sū ⁊ locupletus ⁊ nulli⁹ egeo. ⁊ nescis q̄r tu es miser ⁊ misera ⁊ paup̄. Jtē p̄uerb̄. xiij. Est q̄si diues cū nihil habeat ⁊ est q̄si paup̄ cuz in multis diuicijs sit. ¶ Dico q̄rto q̄ sunt periculose finalr̄ scz aīe ⁊ corp̄is. Anime multū p̄iculose sūt. q̄d ptz ex multoruz diuitū damnacōe. O q̄t religiosi. q̄t clerici. q̄t layci ex eis dānant̄ ⁊ p̄pt̄ eas. q̄t religiosi q̄ ꝯ votū paup̄tatis p̄pter diuitias agūt. q̄t clerici p̄ symoniā beneficia p̄pter auariciā ꝯsequuntur. Jtez q̄t p̄ vsuras ditātur. Jtē faciūt se negociatores. hn̄tes possessiones ⁊c̄. cū tn̄ deberēt habere cor liberꝝ ad cogitāduz ea q̄ dicūt ⁊ legūt. ea q̄ legimus debem⁹. Con̄ q̄s dicit apl's. Neō militās deo implicat se secularib⁹ negocijs. scda ad Thymo. ij. ⁊ p̄chdolor nōnulli clerici ⁊ religiosi p̄pt̄ auariciā dānant̄. Jdē de vob̄ laycis. q̄t mendacia. q̄t falsa iuram̄ta fiūt p̄ diuicis. Dicat̄ ꝯ illos q̄ faciūt alios iurare cū miraculo q̄d recitat Aug⁹ de illo hoīe bone vite q̄ fuit ꝯdemnat⁹ in dei iudicō q̄r fecit iurare vnū p̄ debito ī curia cui dixit deus q̄ meli⁹ esset p̄dere bona q̄ aīam illius ⁊c̄. Q̄d multū dn̄t attendere officiales ne faciāt iurare falsa iuram̄ta. q̄r nō solū damnat̄ p̄iurās s̄ eciā q̄ iniuste facit aliū iurare. nō inuoluatis aīas cū rebus tp̄alib⁹. p̄pter ista p̄icula dicit xp̄us. Amē dico vob̄ q̄r diues difficile intrabit in regnū celoꝝ. Facilius est eī camelū p̄ foramen ac⁹ trāsire q̄ diuitē in regnū celoꝝ. Math̄. xix. Jtez sūt p̄iculose corp̄i vel carni. Nōne qn̄q audiuistl q̄ duo amici vel socij p̄ moneta ꝯtenderūt. Jtez socius interficit sociū. s̄uus dominū. vtz de quodā archiep̄o de tarotāsia diuite interfecto a suo scutifero p̄ sua moneta ⁊c̄. Jō dicit scp̄tura. Est infirmitas pessima quā vidi sub sole diuicie cōseruate in maluz dnī sui. Eccs. v. Jō si habetl diuicias de bono iusto laborēt. ⁊ seruiāt in op̄ib⁹ mīe. Si de iniustis bonis vel iniuste seruiāt restituendo c⁹ sūt etc̄. Nō faciatis iniusticias vel vsurā rapinā ⁊c̄. vt filijs dimittatl magꝰs diuitias. Detis eis bonū nutrimentū q̄r de alijs de⁹ p̄uidebit eis. Nā ip̄e parauit do

tē ꝓ filijs maritādis ⁊c̄. Recordemi de
ꝟbo xp̄i. Nō potestis deo seruire ⁊ mā-
mone. Deo gracias.

¶ De eadem dñica Sermo quartus.

Fratres spiri
tu viuim⁹. Habet ꝟbū istd
originalr ad gal. vi. ⁊ recita-
tiue in epl'a currētis dñice. In isto ſmo
ne ego intēdo declarare q̄t modi sūt bo
ne vite ⁊ spūalis ad seruiendū deo in ħ
mūdo ad habendū gloriā eternā in alio
Sz prīo saluter ꝟgo Maria ⁊c̄. Hoc
ꝟbuz indiget declaracōe ⁊ breuit veniē
do ad materiā predicādaz Sciendū. ꝙ
oīs vita ⁊ opus hoīm tota ē ⁊ venit per
sub̄az spūalez. Ita ꝙ nec vita hoīs nec
opus p̄t durare sine sb̄a spūali. ꝟbi grā
Vita corpis ⁊ eciā opus e⁹ non p̄t esse
sine sub̄a spūali. s. aīa rōnali. qz sepata a
corpe aīa. iā videtis q̄d est corpus nisi
trūcus putridus nullū hn̄s sentimentū
qz ī oculis nō remanet visus. nec ī auri-
bus auditus ⁊c̄. Pz g̊ ꝙ vita ⁊ opacō
corpis tota ē ab aīa rōnali. qz q̄ꝫdiu aīa
est in corpe. corpus hz visuz ī ocul'. au
ditū in auribꝫ. ⁊ sic de alijs sentimētl. g̊
tota vita ⁊ opacō corpis ē a sub̄a spūa
li scz ab ip̄a aīa. De hoc lz sit verꝝ tn̄ au
ctoritas xp̄i di. ꝑsonis carnalibꝫ q̄ apre
ciabātur se de corpis pulchtudine. forti
tudine ⁊ grōsitate. spūs est q̄ viuificat.
caro non ꝓdest q̄cq̄ꝫ. Joh. vi. q̄si dicat.
vn̄ habetl pulchtudiez. fortitudinē. grō
sitatē nisi ab aīa. caro āt non ꝓdest q̄cq̄ꝫ
ptz g̊ ⁊c̄. Mō videam⁹ de vita ⁊ opa
cōe ip̄ius aīe. hoc ē subtilius. Nā aīa lcz
det vitā corpi. tn̄ ip̄a de se nō hz vitam
nec opacōez nisi ab alia sub̄a spūali ma
iori scz a spū scō. q̄ꝫdiu aīa hz spm̄ scm̄ se
cū. hz vitā ⁊ sentimentū. qz spūs sāct⁹
dat sibi visuz ꝯtemplacōis. auditū clarū
p̄dicacōis. olfactū deuocōis ꝟtutū ⁊ sā
ctitatū ꝑsonaꝝ scāꝝ. in ore ꝟbū ꝯfessio
nis ⁊ orōis. gressus scītatis ⁊ sentimētū
bone ꝯscie ⁊ duracōis in bona vita. Si
āt aīa ex defectu suo vel dyaboli tēpta-
cōe. vel mūdi occasione. vel carnis inclīa
cōe. ꝑdit sub̄az spūalez scz spm̄ scm̄. Ita
iacet mortua in corpe vt corpus mortu
um ī sepulchro. Pz g̊ ꝙ tota vita ⁊ o-
peracō aīe est a sub̄a spūali scz a spū scō
Auctas dauid p̄s. c. iij. ¶ Auferes spm̄
eoꝝ ⁊ deficiēt ⁊ in puluerē suū reuertē
tur. Nota auferes qz scz peccauerūt tibi
Jō auferes ab eis spm̄ scm̄. Sicut ī mū
do extrahit bon⁹ liq̄z de vase inepto. de
inde orat di. Emitte spm̄ tuū ⁊ creabū
tur. ⁊ r̄nouab̄ faciē terre. qz aīa mortua
fit viua. inimica fit amica. aliena faīliaris
sterilis fecūda. Pz g̊ doctrina ꝙ oīs vi
ta ⁊ opacō tam corpis q̄ꝫ aīe est a sub̄a
spūali. Jō bene dicit thcā. Frēs spū viui
mus. pz thcā. ⁊ ego suz ī materia p̄dicā
da. Mō videam⁹ q̄t sunt vite spūales
ad seruiendū deo in hoc m̄do ⁊ ad habē
duz vitā eternā in alio. ⁊ inueni ꝙ sunt
tres scz. Prīa est vita actiua. ⁊ ista ē la
boriosa. Scda ē vita ꝯtemplatīa. ⁊ ista
est delicōsa. Tercia ē vita p̄latiua. ⁊ ista
est ꝑiculosa. Et qdlibet istorū est a sub̄a
spūali a spū scō. g̊ frēs spū viuim⁹ ¶ Di
co prīo ꝙ prīa vita spūalis est actiua. ⁊
ista ē laboriosa sic qn̄ creatura se dat la-
boribꝫ corpalibꝫ vel spūalibꝫ ad vtilita-
tē ꝓximi. ⁊ d̄r laboriosa ꝓpt grauitatez
corpis opa faciētis. Jō aplus q̄ labora
bat multū legēdo studēdo ābulando p̄
dicādo ꝓ vtilitate ꝓximi. dicebat viue-
re in ħ mihi fructus est scz meritoꝝ ope-
ris ⁊ hoc ꝯfidens scio qz manebo ⁊ per-
manebo omībꝫ vob̄ ad ꝓfectū vr̄m. ad
phil'. i. Ista est vita actīa q̄ quis occupa
tur in opibꝫ mīe ad vtilitatē ꝓximi que
corpe exercētur. ꝟbi grā. ¶ Primū o-
pus mīe est dare panez esuriētibꝫ. Istd
est p̄muz opus vite actīe ⁊ opus mīe n̄
solū facit q̄ dat panez. ħ eciā qui p̄parat

cibū farinā l' bladuz ꝛc. oīa ista sūt opa
corpalia vite actiue. Eciā q̄ dat aīe esu
riēti cibū spūalez .s. ignorāti ostendē pr̄
nr̄. aue Maria. credo in deū. ꝛ modū si
gnādi se ꝛ sic de alijs. Tales ꝯplent pri
mū opus mīe actiue. Istl dicz xp̄s ī die
iudicij sedēs in cathedra iudiciali. Veīte
benedcti pr̄is mei. ꝛc. Esuriui em̄ ꝛ de
distl mihi māducare. Mat. xxv. Et rn̄
debūt iusti di. Dn̄e qn̄ vidim⁹ te esuriē
tez ꝛ pauim⁹ te. nunq̄z te vidim⁹ in mū
do. ꝛ xp̄c rn̄dens dicit illis. Amen dico
vob̄. q̄cq̄d fecistl vni ex mīmis meis mi
hi fecistis. Jō venite ꝛ dabo vob̄ panē
gl'e. ¶ Scd̄m opus vite actīe ē dare po
tū sitibūdo. ꝛ nō solū ille q̄ dat vinuz l'
aquā. ß q̄ accomadat vas cātaꝝ l' aliud
ß eciā ille q̄ mīstrat facit scd̄m op⁹ vite
actiue. Itē ec̄ ille q̄ ex suis monicōibꝫ et
v̄bis bonis inducit peccatorē ad lacrīas
ꝯpunctōis q̄ sunt potus aīe. Talibꝫ dic̄
xp̄s. venite benedicti ꝛc. ꝛ dabo vob̄ po
tū in fonte vite et̄ne. Sitiui em̄ ꝛ dedistl
mihi potū ꝛc. mat. xxv. ¶ Terciū op⁹
est recipe peregrinū in domo vr̄a dādo
sibi lectū pelliciū ꝛc. ¶ Idez de illo q̄ re
colligit spm̄ vel aīaz vagabundā totā in
negocijs m̄di occupatā. q̄ recolligit̄ qn̄ ī
ducitis talez p̄sonā vt vadat ad missaz
in domo dei. ꝛ ad ꝯfitendū. ꝯicandū. I
stud opus ē mai⁹. Talibꝫ dicet xp̄s. vei
te benedicti ꝛc. s. in domo mea pulchri
ma. Dn̄e ꝛ q̄re. ꝛ xp̄s rn̄t. hospes erā et
collegistis me. ¶ Quartū opus est ve
stire nudū. nō solū ille q̄ dat tunicā l' pā
nū ß ille q̄ suat l' lauat amore dei sine pe
cunia ꝯplet opus hoc. Itē q̄ vestit aīam
nudā ꝛ ꝫ fit qn̄ homo docet v̄tutes ꝓxi
mo nā vestes aīe sūt v̄tutes. ph̄s vocat
v̄tutes habitus. Istl dicet xp̄us. venite
etc̄. ꝛ induā vos vestibꝫ gl'e. q̄ sunt clari
ores sole. qꝛ nudus erā ꝛ cooperuistl me
etc̄. ¶ Quintū op⁹ est visitare infirmū
nō soluz q̄ visitat ß q̄ mittit sibi cibaria.
vel alia ꝛ q̄ seruit sibi patiēter. l' q̄ ip̄m ꝓ
uocat ad paciaz. Itē eciā q̄ visitat aīaz
infirmā q̄ lz teneat bonā vitā tēptatur
tn̄ de sup̄bia auaricia vl' luxuria. Et vos
dicitis sibi vultl vos tm̄ lucrū ꝛ tāta et
tot opa bona mortificare spūalit̄. Vn̄
si vos vultis viuere caste caueatl de oc
casione. locucōibꝫ ꝛ cogitacōibꝫ ꝛ viue
tis caste. Idē si temptat̄ de inuidia oret
ꝓ illo cui inuidet. ista ē purgacō inuidie
Idē de ira vt recipiat vindictā. Cui di
cere debetl q̄ xp̄s ꝛ mr̄ sua remiser̄t ꝛc.
Talibꝫ dicet xp̄s. venite ꝛc. ¶ Sextuz
opus ē redimere captiuū. qd̄ implet nō
solū ille q̄ trāsit barbariaz. ß ille q̄ iuuat
dādo pecuīas ꝛc. ꝛ eciā ille q̄ iuuat ca
ptū q̄ non p̄t soluere vt sunt multi q̄ iu
uāt eū pecunia l' lingua puta si ē iurista l'
notarius om̄s tales ꝯplent opus istud.
Idē de illis q̄ redimūt aīaz de captiuita
te dyaboli cathenis pctōꝝ ligatā. q̄ redi
mit̄ p̄dicacōibꝫ. boīs monicōibꝫ. Nā a
nime q̄ cōfitent̄ ꝛ dimittūt peccata redi
mūtur Hac de cā venit xp̄s in barbariā
h⁹ mūdi ad redimēduz aīas. Jō d̄r re
demptor. qꝛ p̄cio sui sanguis eas redeīt.
Talibꝫ dicet̄ a xp̄o. venite ꝛc. ¶ Septi
mū ꝛ vltimū opus vite actīe ē sepelire
mortuos. Istud op⁹ ꝯplent nō soluz q̄
faciūt foueā ꝛ eciā qui portāt funus ꝛ q̄
associāt ꝛ cooperiūt. ß eciā clerici q̄ amo
re dei sine pecunia faciūt sepulturā qꝛ ali
as Amē dico vob̄ recepert̄ mercedē su
am. Idē de sepultura aīe. Aīa est mor
tua mūdo qn̄ non curat de mūdo. nec de
negocijs e⁹. nec de familiaritatibꝫ. nō vi
sitat nec visitat̄. tal' sepeliēda est in sepul
tura xp̄i scz in vulnere lateris. qꝛ ꝓ tali
morte tal' sepultura acq̄rit̄. Talibꝫ dicz
xp̄s. venite ꝛ dabo vob̄ sepulturā in ce
lo. Ecce opa vite actiue ꝓpt̄ qd̄ xp̄s di
cet in iudicō. Venite benedicti ꝛc. Dic̄
hic glo. petri rauēnas vel petri damiani.
Qꝛ xp̄us quādo erit in cathedra iudicij.
solum faciet mencōnez de operibus mi
sericordie actiue. Non dicet tūc petro.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tū pro honore ⁊ gloria ⁊ amore mei fu-
isti suspensus in cruce ⁊c̄. Ideo nec dicz
paulo tu fuisti decapitatus nec bartholo
meo es excoriatus. nec laurencio tu fuisti
situs in craticula ⁊c̄. Ido volo tibi dare
gloriā ꝫ solū facit mentionē de operibus
miscdie dicēs. Venite bn̄dicti ⁊c̄. In q̄
oūdit q̄tū sibi placēt opera miscdie. Ec-
ce quid est vita actiua laboriosa. dico ꝙ
ista est spiritualis. Si dicatur ⁊ quomō
est spūalis cū eius opera sint corporalia
qꝛ dare cibū esurienti opus est corporale
⁊c̄. Dico ꝙ q̄uis vita actiua corpe exer
cetur. tn̄ spūalis dicitur ꝓpter principiuz
mediū ⁊ finem. quia p̄ncipiū vite actiue.
spūale debet esse. quare tu das cibū pau-
pi. Nōne amore dei si dicas ꝙ sic ⁊ sic ē
in re tunc p̄ncipiū illius dationis est spi-
rituale. Sed si dicis illa intentione vt ha
beas familiaritatē cum illa muliere ⁊ tā-
dem tuam cum eadem explere valeas li
bidinē nihil valet illa datio. quia maluz
habet principiū. Item tunc habet medi-
um spirituale quando opus bonū. bonū
habens p̄ncipium continuat̄ spiritualiter
⁊ bene scz ꝓpter di honorē. alias nihil va
let opus sciz dum bonū habens p̄ncipiū
malum habet medium. bonū em̄ ex inte-
gra causa est. Item vita actiua etiam di
citur spiritualis ꝓpter finem. qui finis de-
bet esse vt habeatur gloria spiritualis. di
cendo. audiui ꝙ ex istl operibus vos da
bitis gloriam vestram. Ideo volo ea fa
cere vt mihi detis ⁊c̄. ꝓpter hec predicta
vita actīa dicit̄ spūalis. de h̄ figura Eze
chielis. j. Qui vidit q̄tuor rotas q̄s pre
cedebat spūs dei dicit textus. Quocūqz
ibat spūs illuc eunte spiritu ⁊ rote parit̄
eleuabantur sequētes eum. spūs em̄ vi-
te erat in rotis. Ezech. j. Operationes
vite actiue sunt rote ꝓpter tp̄is volubili-
tatē scz hyemps ⁊ veris estatis ⁊ autūp
ni ī quib⁹ rotat̄ ⁊ voluitur tota vita no-
stra. In hijs em̄ fiunt om̄ia opera miseri-
cordie. qꝛ in alio mūdo non est ibi muta
tio tp̄is nec ibi sūt rote scz opatōes vite

scz actiue. non oportet ibi dare cibū esuri
enti qꝛ nullus esurit ⁊ sic d̄ alijs opibus
miscdie. Exemplum in hac vita sunt ro-
te operationū misericordie Rotas istas
vocat volubiles. Ezech. xvj. Et dicun
tur spirituales quia quocūqz ibat spirit⁹
Ecce p̄ncipiū scz intencō spūalis ꝓpt̄ de
um ⁊ non ꝓpter aliud. Illuc eunte spiri-
tu ⁊ rote pariter eleuabāt̄ sequentes eū
Ecce mediū. spiritus em̄ vite erat in ro-
tis. Ecce finis. Ideo dicit thema. Spiri
tu viuimus. ¶ Secunda est vita ꝯtem-
platiua ⁊ ista est delicōsa. ⁊ sicut vita ac
tiua consistit in operibus corpis. ita vita
ꝯtemplatiua consistit in operibus anime
Ideo delectabiliter fiunt ꝓpter anime a-
gilitatē. Item vita ꝯtemplatiua sequit̄
vitā actiuā licet ꝯtēplatīa sit melior. A
simili pz de corpe hoīs ⁊ aīa homīs p̄us
corpus format̄ ī vtero ⁊ ꝯseq̄nt̄ forma
to corpe de⁹ creat aīaz. bonū ē corp⁹. ꝫ
melior ē aīa. Ita de hijs duab⁹ vitl acti
ua vita ē p̄ma ⁊ bona ē. ꝫ melior ē vita
ꝯtēplatīa q̄ fit ꝑ aīam sicut aīa ē melior
corpe. de hoc dt apl's. Nō p̄us ꝙ spūale
ē q̄ꝫ ꝙ aīale. j. ad Cor. xv. qꝛ vita actiua
dz eē p̄or. Nā dēs ꝑuire ī hospitali aliq̄
infirmis ⁊ qn̄ ibi eris ꝓbat⁹ in pacīa dili
gētia ⁊ hūilitate ⁊ spūalitate tūc poterl
recipe vitā ꝯtēplatiuā al's nōnūq̄ꝫ mag-
nū p̄iculū ē Itē q̄ꝫtopl⁹ hūiliat̄ hō ī vi-
ta actīa. tāto efficit̄ ꝑfectior in vita ꝯtē
platīa. Iō dt. Nō p̄us ꝙ spūale sciz vi-
ta ꝯtēplatīa ꝫ ꝙ aīale. i. vita actīa. No-
tate h̄ vnā pulcrā historiā ad ꝓpositū q̄
scribit̄ Gen. xxix. De isto scō p̄riarcha ia
cob q̄ ꝑq̄rebat sibi vxorē qꝛ nō dū erat
ꝯsuetudo ꝑuare v̄gītatē Nā illa btā vir
go maria īcepit ⁊c̄. q̄rebāt eā de bōa ge
neratōe et venit ad domū labā ꝯsangui-
nei sui q̄ habebat duas filias. maior vo
cabat̄ lija que erat lippa oculis ⁊ turpis-
minor vocabat̄ rachel que erat pulcrior
q̄ꝫ videns Ia cob dixit. O si possem ha-
bere istam in vxorē. qꝛ sicut erat pulchra
cōrpe sic etia in aīa qꝛ erat mltū deuota

iacob in domo illius habitante: bñdictio
dei fuit in domo illa. qꝛ q̃ꝫdiu aliquabo-
na ꝑsona in aliq̃ bona domo morat̃. tam
diu benedictio dei ē ibi. Ideo dixit laban
ad iacob. exꝑimento didici[illegible] ꝙ bñ dixit
mihi deus ꝓpter te Jō vis manere mecū
rñdit iacob. placet mihi ꝑuiā tibi ꝓ Ra-
chel filia tua mīore septē ānis vt des mi-
hi in vxorē. Rñdit laban. Melius ē vt
tibi eā dem q̃ꝫ viro alteri. mane apd̃ me
ꝑuiuit igit̃ iacob ꝓ rachel septez ānis. ⁊
videbat̃ illi pauci dies p̄amoris magni
tudine. Nota de magnis nuptijs facti et
tota die nuptiaꝝ rachel vt noua sponsa
ꝫ in sero laban posuit lijā in lecto sine lu-
mine ⁊ abscondit rachel in alia camera. q̊
compto iacob in mane reputauit se val-
de deceptū neqꝫ mirū. Qui dixit laban.
Quid ē qd̃ facere voluisti. Nōne ꝓ ra-
chel ꝑuiui tibi quare lijā supposuisti mihi.
Rñdit laban. Non est in loco nr̄o ꝯsue-
tudīs vt minores añ tradam⁹ ad nupti-
as. iō ista ē vr̄a vxor. Sꝫ si vis ꝑuire a-
lijs sept ez annis dabo tibi rachel. ⁊ pla-
cuit iacob. Si dicat̃ ⁊ q̊mō potuit habe-
re duas sorores in vxores. Rñdeo ꝙ ñ
dū erat data lex moysi ꝓhibitīa illi⁹. qꝛ
in lege nature soluꝫ filia ꝓhibebat̃ pr̄i ⁊
mr̄ filio. Geñ. ij. ꝓpt̃ hoc dimittet hō pa
trē ⁊ mr̄em ⁊ adhærebit vxori sue ⁊c̃. et
math̃. xix. Nota qño iacob ꝯpletis alijs
septē ānis duxit rachel in vxorē ⁊ amo-
rē seq̃ntis p̄tulit ꝑori. videns aūt dñs ꝙ
despiceret lijā apuit vuluā ei⁹ sorore ste
rili ꝑmanēte. dt̃ h̃ Greg̃. ⁊ alij doctores
ꝙ iste due sorores signāt istas duas vi
tas. Lija lippa oculis signat vitā actiuā ī
q̃ ē mlta lippitudo scꝫ displicentia tristi-
cia īpaciēcia tediū ꝑuiendo infirmis ⁊ sic
de alijs. nec p̄t vite actiue intēdēs orare
libere. ꝫ ista lippitudo leuit̃ mūdat̃ tergē-
do oculos in ꝯfessiōe. Jō dt̃ ꝙ lippa erat
lija. i. vita actiua. tamen est fecūda. quia
generat mltos filios scꝫ meritoꝝ ex ope-
ribꝫ vite actiue. Rachel decora signat vi
tā ꝯtemplatiuā pulchrā sine lippitudine
qꝛ sine tedio. Cōtemplatiua ꝑsona ꝯtē-
plat̃ opa creatōis dicēdo. O q̃le ē pos-
se dei qꝛ quādo magr̄i fabricāt domū vl̃
archā indigent fundamento ⁊ maritali-
bꝫ ⁊ sic de alijs. ⁊ deus sine hijs edifica-
uit domū hui⁹ mundi ⁊ celos ⁊c̃. Jō ra-
chel interp̄tat̃ visum p̄ncipiū scꝫ opera
creationis ꝯtemplando. Itē ꝯtemplati-
ua ꝑsona cōtemplat̃ opa gubernationis
⁊ ꝓuisiōis q̃liter deus ꝓuidꝫ om̄ibꝫ cre
aturis ⁊c̃. Itē ꝯtemplat̃ finem mūdi. di
em iudicij. opera redēptionis. ꝑadisum
infernū purgatorium. Itcꝫ ꝯtemplatur
orando legendo audiendo ꝑmōes mis-
sas. Ecce rachel. i. vita ꝯtemplatiua. ista
ē melior. Nota ꝙ melioritas meriti crea
ture stat in maioritate caritatis dei. Jdo
seraphin q̇ int̃pretat̃ in caritate ardētes
sunt supiores in paradiso. ꝫ nō habent ꝓ
les. i. tot merita accidentalia sic̃ hꝫ vita
actiua. ꝙ aūt vita ꝯtemplatīa sit melior
actiua pꝫ auc̃tate xp̄i Maria magdalēa
elegit vitā ꝯtēplatiuaꝫ. ⁊ btā Martha
vitā actiuā. Quare qñ xp̄s veniebat ad
domū suā licꝫ esset nobilis dña p̄cinge-
bat̃ ⁊ ꝑauit ⁊c̃. Magdalena sedēs ad
pedes xp̄i ꝯtēplando audiebat ꝟba xp̄i.
Et martha dixit xp̄o. Dñe nō ē tibi cu-
re ꝙ soror mea reliq̇t me solā mīstrare.
dic g̊ illi vt me adiuuet. Et rñdit illi ihe
sus. Martha martha sollicita es ⁊ tur-
baris erga plurima. Ecce lippitudinem.
Martha optimā ꝑtē elegit q̃ nō aufe-
ret̃ ab ea. Luc̃. x. Ecce sm̄a xp̄i qño vita
ꝯtemplatiua est melior. Sed p̄mo opor
tet facere mat̃moniū cū lija. i. vita xp̄ia
na. Prīo exercitare se in opibꝫ miscdie
q̃ sūt septē sig̃ficate ꝑ septē ānos ꝑuitu-
tis iacob. Tercia vita est p̄latiua. ⁊ is-
ta ē ꝑiculosa. ista ē vita p̄latoꝝ ⁊ ista est
alijs p̄dictis melior. Rō qꝛ includit vi-
tā actiaꝫ ⁊ ꝯtēplatīaꝫ Quid vult dicere

vita p̄lati nisi ꝙ p̄latus sit ꝑfectus ī vi-
ta actiua ⁊ ꝯtemplatiua. alias nō ē bon⁹
p̄latus. Jō vita p̄latiua ē melior sic̄ bo
nū ē corp⁹ melior aīa ꝫ mlto meli⁹ cor-
pus ⁊ aīa simul ꝯiūcta. Jō dt scriptura.
Formauit de⁹ hoīez de limo t̄re ecce cor
pus bonū. Et inspirauit in faciē ei⁹ spira
culū vite. Ecce aīa melior. Et factus ē
hō ī aīaz viuentē. Ecce ꝯiūctio corpis
⁊ aīe. Gen. ij. Sic vita p̄latiua ꝯprehen
dit vitā actiuā ⁊ ꝯtēplatiuā. dt Greg. ī
pastorali. sit rector actōe p̄cipu⁹ p̄cūctis
ꝯtēplacōne suspensus interioꝝ cura exte-
rioꝝ occupacōez nō relīquēs. Nota cuz
dt rector actōe p̄cipu⁹ ⁊c̄. Nō oz ep̄m
dare cibū paupi. sic ꝙ ipēmet prepet seu
ministret ꝫ precipuū vite actiue est p̄di-
care. qꝛ p̄dicator cōplet oīa opa miscdie
inducēdo alios. vt dēt panē esuriēti. po-
tū siciēti ⁊ sic de alijs. Sic de rege dicen
te thezaurario ꝙ faciat elemosinam tali
paupi vl' tali vidue siue captiuo. Quis
facit illā elemosinā. nōne rex p̄ncipalit̄
immo. sic p̄dicator p̄ncipalit̄ complet
opera misericordie vite actīe. qñ dicit ⁊
īducit gentes ad opa mīe corporalia ⁊
spūalia. qñ p̄dicat dat cibū aīabus esu-
rientib⁹. et qñ ꝓuocat ad cōtritōnē dat
potū. et vestit. quādo ex p̄dicacōe sua de
posita supbia induit̄ veste huilitatl. aua-
rus liberalitatl. luxuriosus castitatis ⁊c̄
Recolligit pegrinos sic̄ ego vos. mō
visitat īfirmos. i. tēptatos ⁊ visitat mor
tuos pctō vel mūdo. Ecce q̄re dt. Sit
rector actōne p̄cipuus. Non oportet ꝙ
ipsemet sit coquinari⁹ ꝫ ꝙ predicet. In
signū hui⁹. quando episcopus consecrat̄
ponit̄ liber euangelioꝝ ī dorso ei⁹ ⁊ vn⁹
tenet librū cōtinue sup eum dū cōsecr̄tur
et dicit̄ sibi. vade et p̄dica. qꝛ ad hoc spe
cialit̄ es electus. et mō quis p̄latus p̄di
cat. ptz ꝙ valde pauci sūt. Itē sit rec-
tor p̄cūctis. cōtemplacōne suspensus. et
hoc in sacrificio misse. de quo dt sanctus
thomas ꝙ est p̄cipua cōtemplacō. Ideo
ep̄i debēt quottidie vel saltē frequēt̄ ce-
lebrare. Oīs nāq̄ pōtifex ab hoīb⁹ assūp
tus ꝓ hoīb⁹ cōstituit̄ in hijs que sūt ad
deū vt offerat dona scz orōz et sacrificia
ꝓ peccatl. ad hebre. v. de q̄bus Dauid.
Et sacrificēt sacrificiū laudis. Ecce mis-
sa. Et anūcient opa eius in exultacione
p̄s. cvj. Talis p̄latus p̄t dicere volūta-
rie sacrificabo tibi. Ecce missa. Et cōfite
bor noī tuo dñe. Ecce p̄dicacō. Ista ē
vita p̄latīa. ꝫ dico ꝙ est ꝑiculosa
Tria magna ꝑicula hz que pūt intelligi
ꝑ similitudīē amphore vitree existētl. su
per colūpnā ī platea. cōtra quā oīes ho
mines ꝓijcerēt lapides. Scdo ꝙ oīs
aues celi ꝯt̄ eū pugnarēt. Tertio ꝙ
maxima tēpestas sup eā d celo descēderz
ī q̄ ꝑiculo esset talis amphora. dico ꝙ nō
possz stare. Talis ē vita p̄latoꝝ. q̄libet
p̄latus ē altus sup colūpnā dignitatis
ꝯstitut⁹. ꝯtra quos ꝓiciūt lapides maxīe
si sint boni qꝛ alias nullus dt sibi aliq̄d l'
pauci. Sz si p̄lat⁹ vult ire hūilit̄ ⁊ sim-
pliciter sine mltis scutiferis. statim oīs
dicūt. O de isto ipocrita. qūo vadit ⁊c̄.
Ita etiā fuit d illo p̄mo p̄lato ihu xp̄o
q̄ rep̄hendebat̄ de disciplinis ⁊ de doctri
na noua q̄ p̄dicabat vt ptz io hīs. xviij.
Jō p̄t dicere p̄lat⁹. Posuit me dñs sic̄
signū ad sagittā. Treno. iiij. scdo oēs a-
ues celi inpingētes volitāt ꝯt̄ p̄latū scz
demones ad tēptandū. qꝛ si vos habetl
vnū demonē ꝯtra vos. p̄latus habz mil
le ꝯtra se. qꝛ sicut in bello illi q̄ volūt ha
bere victoriā inuadunt maxime vexillum
q̄ ad t̄rā ꝓstrato oīs sūt ꝑditi ⁊ fugiūt
Sic p̄lati portāt vexillū. Jō ꝯt̄ eos ma-
xime dēones instāt ⁊c̄. Tercio qꝛ maxīa
īq̄sicō ⁊ districtio iudicij veīt sup eos qñ
p̄lat⁹ morit̄ statī veīt ad iudiciū. sup quē
descēdit tēpestas q̄stionū q̄lr ītraīt. qūo
vixit q̄t ex ei⁹ negligētia sunt dānati. q̄re
sustiebat pctā notoria. licz d se eēt sctūs

si tu in suo officio fuit negligens ex pctis
alioꝝ damnabit qꝛ nō adhibuit diligen
tiā in corrigēdo. Jō dt scriptura. Judi
ciū durissimū hijs q̄ p̄sunt fiet. Sap. vj
Ecce qn̄o vita p̄latiua ē ꝑiculosa. Ideo
dt Aug⁹ ꝓposit⁹ q̄ꝫto in loco supiori tā
to i ꝑiculo maiori vsat. bona ē vita ac
tiua. melior ꝯtēplatiua. ꝫ optīa vita p̄la
tiua. ⁊ q̄libet ē spūalis. Jō dt thx. Spū
viuim⁹ vl' in vita actīa vl' etiā ꝯtēplatīa
vl' etiā p̄latiua ⁊ finit ꝑmo de tribꝫ vijs
ad viuendū. Deo gr̄as.

¶ Sermo q̄ntus de eadez dn̄ica.

Ministeriū tuū
imple. ij. ad Thim̄. iiij. Istd
vbū dr cuilibꝫ xp̄iano. Mi
nisteriū qd debem⁹ deo implere debem⁹
Si volum⁹ hr̄e salarium ꝑadisi. Et vt
sim⁹ volūtarij sciēdū. q̄d it oīa officia g̃
dus seu dignitates hui⁹ mdi mai⁹ ⁊ ex
cellēti⁹ ē ꝑuiciuꝫ dei. vn̄ nec p̄lacō eccle
siastica nec dn̄ium tp̄ale. sunt aliq̄d in cō
ꝑatōe ꝑ uicij dei. Si dicat papa vl' rex ē
ꝑuitor dei. Rn̄sio ꝙ papa vl' rex maiorē
excellentiā seu dignitatē recipit qꝛ ē ꝑui
tor dei. q̄ꝫ qꝛ ē papa vl' rex. Rō ē nā q̄li
bet creatura ꝯstitutā int maiorē vl' supi
orē. ⁊ minorez vl' inferiorez. maiorē di
gnitatē seu excellentiā recipit ex subiecti
one supioris q̄ꝫ ex diuino ꝙ hꝫ respectu
inferioris. Declaret p̄mo in elem̄tis. a q̄
em̄ est media int aerē ⁊ t̄rā. a t̄ra recipit
īmundiciā lutuꝫ ⁊c̄. ab aere cui subicitur
recipit purificacōꝫ ⁊ claritatez igitur. se
cundo ꝓbat in metallis. argentū em̄ est
mediuꝫ int auꝝ ⁊ plumbum. qꝛ respectu
auri hꝫ subiectōem qꝛ vꝫ min⁹. respectu
plumbi dn̄acōm qꝛ vꝫ pl⁹. Maiorē ex
cellentiā ⁊ valorē ex subiectōe recipit ab
auro. Jō deauratur q̄ꝫ ex dn̄io seu valo
re respectu plumbi igit. Itē ptꝫ in hoībꝫ
p̄mo in p̄latis. Qui si habēt magr̄m bo
nū ⁊ spūalē ꝑfectuꝫ ⁊ virtuosum ⁊ va
sallos vicōsos. a magistro r̄cipiūt bonas
doctrinas. a vasallis āt tristicias displicē
tias appellacōnes ⁊ similia. Nota quid
ē dicere eē papā solucō hr̄e curā oīm gē
tiū in q̄bꝫ est multa solicitudo ⁊c̄. Et q̄d
ē dicere eē ꝑuū dei hr̄e leticias ꝯsolatio
nes ⁊ ꝯtemplationes spūales. Item q̄d
ē dicere esse imperatorez solucō eē domi
nū bonoꝝ ⁊ maloꝝ cuꝫ periculo sed esse
seruū dei. est habere leticias ⁊c̄ vt supra
Ideo dico ꝙ maius officiū hui⁹ mundi
est esse ꝑuū dei vt ptꝫ ex dicta rōe q̄ dat
sciaꝫ. ph̄us. Tūc vnūq̄dq̄ꝫ scire arbitra
mur ⁊c̄. ⁊ auc̄tas q̄ ꝯfirmat credentiā. j.
ad Cor̄. iiij. Sic nos existimet hō vt mi
nistros xp̄i ⁊c̄. Et nōne petrus erat pa
pa. ⁊ om̄s alij apl̄i erant ep̄i ⁊ legati xp̄i
a latere. Immo quare ergo non dixit sic
nos existimet homo vt ep̄os ⁊c̄. qꝛ plus
appreciabatur se de seruicio xp̄i. Itē alia
Auc̄tas. Ministri xp̄i sunt ⁊ ego. ij. ad
Corinth̄. xi. Item alia. ij. ad Corin. iij.
Ministeriū iusticie. i. iuste seruiendi deo
vt possumus acquirere salariū paradisi.
dicit thema ꝓpositū. Ministeriū tuū im
ple. diceret aliquis. frater bene videt es
se magnū esse seruitorē dei. Sed videa
mus quomō possemus implere dei serui
cium. Ego amore vestri quesiui ⁊ inue
ni viij v̄tutes in quadā auc̄tate beati pe
tri dicentis. Vos autē curam om̄ez sub
inferentes ministrate in fide vestra vir
tutem. in virtute autē scientiam. in scien
tia autē abstinentiā. in abstinentia paciē
tiā. in pacīa p̄ietatē. in pietate āt fr̄nita
tis amorē. in amore āt fr̄nitatis carita
tē. ⁊ subdit. Sic em̄ habūdant ministra
bit vob introit⁹ in et̄nū regnū dn̄i nr̄i ⁊
saluatoris ih̄u xp̄i. ij. pet. vij. caipitu. Si
istas virtutes habem⁹ in nostro seruicio
habundanter ministrabit vobis introit⁹
⁊c̄. Jō dicit thema. Ministeriū tuū im.
¶ Dico p̄mo ꝙ in seruicio dei debemus

ministrare fidē. h̄ ponit fundamentū naz fides sancta xp̄iana ē fundamentū toti⁹ boni. Ideo q̄ vult edificare. Primo curat ponere bonū fundamentū vt edificiū nō tremat alias destruit̄. Ita fundamentū xp̄iani firmū est fides. Sed q̄ non tremit ꝑ dubitatōez vl' opiniōez nō se mouet ꝑ errorē. De isto fundamento dicit scriptura. Fundamētū aliđ nemo potest ponere p̄ter illud qđ positū est qđ ē xp̄s ih̄us. glosa. i. fides ih̄u xp̄i. j. ad corin. iij. Ideo auisetis vos sicut illi q̄ sunt obsessi ab inimicis q̄ sepe visitāt fundamenta ne fiāt cauatōes in fundamēto qz ibi est periculū. nā si diruat̄ vl' fenestra seu vna turris nō est tam magnū periculum q̄ si fundamentū diruit̄. qz totū edificiū cadit. Ita mō qñ magis instat finis mūdi. diabolus fodit fundamentū scz fidē. dicendo qño tu potes credere hoc vl' h̄ ꝛc̄. Ecce cū pala tēptatōis fodit fundamentū. Ideo do vobis optimū ꝯsiliū vt sepe visitetis istud fundamentū ad min⁹ bis in die de mane. ꝛ sero dicendo credo ꝛc̄ flexis genib⁹ cuz protestatōe sicut miles faciens omagiū regi dās sibi fidē. Si nescitis addiscatis ꝛc̄. sic recognoscat̄ fundamentū fidei an diabolus foderit cū picto temptatōis al's si oīa bona mūdi faceritl' nisi habeatis fundamentū fidei factū nihil valerent. ad Heb. xi. Sine fide impossibile est placere deo ꝛc̄. ergo ministeriū tuuz imple sciz fidei. ¶ Dico scđo ꝙ scđa v̄tus ministrando đr̄ v̄tus cuz dicit Ministrare in fide vr̄a v̄tutē. i. opa virtuosa. qz h̄ v̄tus sumitur ꝓ quolibet actu v̄tuoso. Ista sunt ministrāda qz licz haberetis fidē verā nō sufficeret ad saluationē. Immo oportet simul cuz fide vera habere opa v̄tuosa. Rō qz nullus rex esset ꝯtēt⁹ de fide suoꝝ vassalloꝝ sine obedientia. Naz si diceret̄ regi. nos reputamus ꝛ credimus vos verū regē esse. tñ nihil p̄cipiatis nobis qz nihil faceremus esset hoc bonū. ita de xp̄ iauo qui crederet xp̄m verꝝ regem et dominū. ꝫ nihil vult seruare de suis p̄ceptis. Ipse p̄cipit humilitatē et nos sumus sup̄bi. et sic de alijs septem peccatis Ideo licet haberetis tantā fidem quātā habuit beatus petrus vel paulus. nisi habeatis vitā virtuosam nō saluaret. Ideo dicit ministrate in fide vr̄a v̄tutem. scz bonā vitā et bona opera Ideo dicit scriptura Quid ꝓderit fratres mei. si fidem dicat q̄s se habere. opera autē nō habeat. nūquid fides poterit saluare eum. fides si non habeat opera mortua est Jaco. ij. Nā bona opera et v̄tutes debēt correspondere credulitati. v̄bi gratia. vos creditl' ꝙ tres persone p̄r̄ ꝛ fili⁹ ꝛ sp̄ūs sctūs sūt vn⁹ deus huic credulitati corrñdet̄ qñ aīa corpus vr̄m. ꝛ vita. ista tria ꝯcordāt operando bona opa. Sic oñdit̄ extra credulitas q̄ ē int̄. Itē creditis ꝙ xp̄us hūiliait se tm̄ ad recipiendū nr̄am hūanitatē cum miserijs ꝛc̄. g̊ oñdatis opa q̄tūcūq; sitl' alti ꝛ eleuati ī dig̃tate dīno officio scīa. hūilietl' vos ꝛc̄. Itl' creditl' ꝙ xp̄s elegit v̄gīez ī mr̄ez cū tñ đ alia potuisset nasci ꝛc̄ nec sciuit exp̄imtalit̄ q̄d ē illa carnal' delectacō. oñdatl' ope igit̄ vos ꝛ amore sui viuatl' q̄libz ī suo statu ꝛc̄. Itē creditl' ꝙ vixit paup̄ itm̄ ꝙ đr̄ Matei. xi. Circūspectl' oīb⁹ ꝛc̄. đt glo. ꝛc̄. Si aliq̄s ip̄z inuitassz al's apl'i fricabāt spicas ꝛc̄. vl' ibāt bethaniā ꝛc̄. Idē đ nocte ibat ad dormiēdū ī deſtū. si ñ hēret aliū locū. Ista credulitas oñdit̄ ope nō hñdo auariciā. nō faciēdo vsuras furta nec r̄cipiēdo bona aliena. Itl' creditl' ꝙ xp̄s fuit passus īiurias derisiōes ꝛ tādē mortē ꝛ noluit recipe vindictā nec ꝑmisit p̄rez r̄cipe. ista credulitas ope oñdit̄ v̄tute patīe. remittēdo iniurias inimicl' ꝛc̄. Item creditl' ꝙ fuit mortuus ꝛ tercia die resurrexit. Ita si estis mortui peccato mortali tercia die scilicet contricionis. confessionis ꝛ satis-

factionis potestis suscitari. Item creditis q̃ xp̃us in die ascensionis ascendit in celũ hꝛc credentia ostendit̃ opꝛ q̃ nos in dñicas ⁊ festl̃ ascendimus ꝓtempland o orando audiendo missam cõpletã cuꝫ silencio nõ cogitando nec loquẽdo de aliq̃ re tpali. ꝗ cogitando vbi habetis ascendere p̃ bonã vitã ⁊c. Item creditis q̃ xp̃ꝰ est in hostia ꝓsecrata hꝛc credentia ondit̃ devote cõicãdo in paschate iuxta p̃ceptũ ⁊ infra annũ ꝑm bonũ ꝓsiliũ. Ecce quare dicit ministrate in fide vr̃a virtutẽ ⁊c. Ecce q̃d dt xp̃us. Quid vocatis me domine dñe ⁊ nõ facitis que dico. Luc. vj. quia nõ omnis q̃ dicit mihi dñe dñe intrabit in regnũ celoꝝ. ꝗ q̃ facit voluntatem p̃tis mei q̃ in celis est ipẽ intrabit in regnũ celoꝝ. Math. vij. Patꝫ necessitas bonoꝝ opꝝ. Jõ dt thema. Ministeriũ tuũ imple. ¶ Tercio dicit ministrate in virtute vr̃a sciaꝫ que suĩtur h̃ ꝑ discretione ⁊ nõ ꝑ put scia est vna de septẽ liberalibus artibus. Sed ꝑ discretõe scꝫ q̃ opꝛa virtutũ fiant discrete ⁊ cũ debitis circũstanciis. Prouerb. ix. Scientia sctõrum prudẽtia qꝛ als. si aliquis indiscrete facit bona opa scꝫ de genere bonoꝝ punietur ex eis. Quicq̃d boni cũ discretõe feceris virtus est. Virtus em̃ indiscreta ꝑ vicio reputat̃. ¶ Dicat̃ hic miraculũ q̃ legit̃ in vita beati dñici p̃tis nostri cui de nocte orãti apparuit diabolus tripudiãs et ⁊ cantans corã eo. dicẽs magis ⁊ min⁹. Et adiuratus a beato dñico. sup hꝛc respondit q̃ q̃cq̃d ipi frẽs lucrant̃. faciẽdo plus q̃ꝫ p̃nt ⁊ destruendo se amittunt et damnant̃. vel per minus faciẽdo quã tenent̃ amittũt. ꝗ dixit diabolus q̃ satis faciendo destruit eos. Propt̃ q̃d beatus Dñicus admonuit frẽs. Be ꝗ ad Eph̃ v. Nemo vnq̃ꝫ odio habuit carnẽ suam. ꝗ nutrit ⁊ fouet eã sicut xp̃us ecclesiam. Sed sicut miles diligit equũ cũ quo hꝫ militare ⁊ victoriam obtinere. Ita nos cum corpꝛe. Ideo ꝓseruandũ est ꝗ nõ de bemus dare sibi tm̃ de annona vt recalatret. Ideo discrete ⁊ ẽ gubernãdũ ista ẽ scia. Quilibet scit suũ asinũ q̃ꝫtũ ꝑt portare. ⁊ de naui q̃t salmos portat ⁊c. Ita de asino corpis seu naui. Et sicut marinarij in periculo ꝓiciũt onus. ita debet facere ꝑsona discreta in infirmitatib̃ deponẽdo onus p̃me. q̃ post qualescentiã ẽ reassumendũ. Sed multi nõ faciũt. ꝓter qd̃ dt scriptura. Propterea ductus ẽ captiuus ꝓplus meus qꝛ nõ habuit sciaꝫ Isa. v. ¶ Quarto dt ministrate in scia abstinentiã. ꝑsone q̃ h̃nt magnã sciam acq̃sitam. debent abstinere a trib̃. sciꝫ q̃ non extollãt se nimis ⁊ q̃ decipiãt ꝓximũ ⁊ q̃ non dimittant deum. quia scia inclinat vt dicit aplus. j. ad Corinth̃. viij. Scia inflat. dicendo. omnes sunt bestie nisi ego. Ex isto peccato ceciderunt q̃ꝫplures de ordine cherubin qui interpretant̃ plenitudo scientie ⁊ effecti sunt diaboli. Qui de angelis fecit diabolos q̃d faciet de hominib̃ presumptuosis ⁊c. Jõ apostolus. j. ad Corinth̃. viij. Si quis existimat aliquid scire. nõdum cognouit quomõ oꝛꝛteat eũ scire. Hoc sciebat socrates ph̃us magnus magr̃ platonis q̃ inꝛrogatus q̃d sciebat. Rñdit. hꝛc tm̃ scio q̃ nescio. ¶ Item tales sciẽtes non debẽt decipe nec defraudari proximũ. Nolite inq̃d aplus fraudari inuicẽ. j. ad Corin. vij. ¶ Tercio caueãt tales ne obliuiscantur deũ. quia hodie siue inꝛ religiosos siue clericos vel laicos q̃ꝫtũ habent maiorem scientiã. habent peiorem ꝓscientiam. cum tũ plus deberent deum timere. quia habent maiorem noticiam. Ideo apostolus. Carissimi obsecro vos tanq̃ꝫ aduenas ⁊ peregrinos abstinete vos a carnalibus desideriis que militant aduersus animã. conuersationẽ vestram inter gẽtes habentes bonam. j. pe. ij. ¶ Quinto ministrate in abstinentia pacientiam. Racõ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

quia abstinentia vt ieiuniũ ⁊ alie dãt co
lerã vel melancoliã. Sed cibus ⁊ potus
dant leticiam. Multi sunt cum quibus
non potest homo loqui pacifice qñ sunt ie
iuni. Ideo necessaria est pacientia ne me
ritũ abstinentie pdat. Dicatur ꝯtra im
pacientes q̃bus esset melius ne abstine
rent. quia vnica in paciẽtia pdũt totum
thezaurũ meritoꝝ. Sicut q̃ poneret ignẽ
in camera vbi haberet om̃ia bona cõgre
gata ita de igne ire seu ĩpacientie ⁊c̃. Jõ
apl'us ad Heb. x. Pacientia vobis ne
cessaria est vt voluntatẽ dei faciẽtes re
portetis promissionẽ ⁊c̃. ¶ Sexto mini
strate ĩpacientia pietatem scz ad ꝓximũ.
Si habetis bona tpalia vel spũalia sub
ueniatis indigentibꝫ si habetis panẽ detl
esuriẽti. vinũ sicienti. vestes nudo ⁊ nun
q̃ deficiet vobis. Multi decipiũtur. di.
si ego darẽ deficeret mihi ⁊c̃. Dico tibi
q̃ nunq̃ psona misericors deficiet in bo
nis. Immo deꝰ multiplicabit triticum in
horreo. farinã in sacco. panẽ in cophino.
vinũ in cellario. pecunias in bursa ⁊c̃.
¶ Itẽ de bonis spũalibꝫ debetis ꝓuide
re aĩe ⁊ cibo spũali. postq̃ laborastis sex
diebꝫ. in dñica q̃escatis audiẽdo missaz
ſmones ⁊c̃. ſ hodie eccl'ia nõ est nisi foꝝ
ꝯtra hoc recipit aqua bñdicta in introitu
ecclesie. ⁊ fit signũ crucis in fronte vt in
tellectus non cogitet nisi de deo. ⁊ in ore
vt non loquat nisi de deo. ⁊ iuxta cor ne
cogitet mala. De ista pietate dt apl'us.
Exerce teip̃m ad pietatẽ. naz corpalis
exercitatio vt ieiunia ⁊ alia ad modicum
vtilis ẽ. pietas ãt ad oĩa vtilis. ꝓmissio
nẽ hñs vite q̃ nũc ẽ ⁊ future. j. ad Thi.
iiij. ¶ Septĩo mĩstrate in pietate frnita
tis amorẽ. ne scz sint int̃ vos odia. rãco
res malicie ⁊c̃. Sz sic̃ frẽs eiusdẽ prĩs ⁊
mr̃is diligũt se. Ita nos xp̃iani ĩmediate
sumꝰ filij eiusdẽ prĩs scz xp̃i ⁊ mr̃is sciz
ecclesie. semine verbi dei in vtero fontis
baptismi geniti. Jõ debemꝰ nos diligere
adinuicẽ ⁊ iniurias remittere. Jõ xp̃us
om̃s fratres estis ⁊ patrẽ nolite vocare
vobis sup terrã. vnus ẽ enĩ pater vester
qui in celis est. Math. xxiij. ¶ Octauo
mĩstrate in fratnitatis amorẽ caritatez.
maior aũt hoꝝ est caritas. j. ad Cor. xiij
Caritas sumit̃ hic ꝓ amore dei. sciz vt
q̃cq̃d facimꝰ faciamꝰ amore dei. Si dili
gimꝰ pntes ⁊ aĩcos. sup om̃s deũ diliga
mꝰ. Dicat̃ h miraculũ d̃ illo heremita q̃
cupiebat scire fines hoĩz sciz qño aĩe ibãt
ĩ alio mũdo. ⁊ vcit lupꝰ sibi q̃i innueus
vt eũ seq̃ret̃. ⁊ secutꝰ ẽ lupũ vsq̃ ad in
troitũ cuiusdã ciuitatis q̃ recedẽte lupo
intrauit ciuitatẽ. ⁊ vidit gẽtes tristes et
plorãtes ꝓ q̃dã sctõ hoĩe vt dicebat̃ in
extremis laborãte. q̃ iuit illuc ⁊ ĩ circuitu
illiꝰ infirmi erãt mlte sctẽ psone legẽtes
⁊c̃ et pꝰ pauca dictꝰ heremita vidit vnũ
magnũ demonẽ cũ mag̃ mltitudine de
monũ camerã intrantẽ. cui dicebãt dẽo
nes. recipe illã aĩaz qz nostra est. Rñdit
nõ audeo ad eũ appropinq̃re qz ibi sunt
mlte psone sancte in circuitu eiꝰ. Ad quẽ
dixit deꝰ. diabole r̃cipe aĩaz eiꝰ. qz nũq̃
q̃ eui in aĩa sua. qz nihil fecit amore mei.
Sed ꝓ vana gloria vt laudaret̃ ⁊ hono
raret̃ ⁊ subito a diabolo fuit suffocatus
⁊ multũ planctꝰ ⁊c̃. q̃ videns heremita
dixit infra se mõ cognosco finẽ hoĩm. nõ
est totũ aurũ q̃ lucet ꝓpter hoc custodiã
me ⁊c̃. Et dũ recederet a dicta domo et
trãsiret p plateã. inuenit ibi vnũ paupe
rem iacentẽ q̃ laborabat in extremis qui
deridebat̃ ⁊ iudicabatur a trãseuntibus.
vnus dicebat ebriꝰ er ⁊c̃. Heremita vi
dit celũ aptũ super morientẽ ⁊ michae
lem cum multis descendentem ad eum ⁊
inuitantem animã. quia cum nollet sta
tim exire. deus misit Dauid vt pulsaret
cytharam ⁊ psalterium vt anima exiret
et sic factum est. quo mortuo curatus
noluit ei tradere ecclesiasticam sepultu
ram ⁊ cetera. Q dixit heremita modo

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

scio fines hominū. Notate hic de illo qui sanctus reputabatur sed quia non habebat caritatē. Ideo periit deus soluit eum in hoc mundo de honore ⁊ magna sepultura ꝓ bonis factis de genere. pauper autem ex peccatis pro purgatorio habuit. vt sic despectiue moreret vt aīa haberet glam. Ideo attendatis ne in operib⁹ bonis sit vmis vane glorie. ꝓpter hoc dt apostolus. Sup omia caritatē habentes ꝙ est vinculū perfectionis ad Colos. iij. Ecce quare dicit ministeriū tuū implere quia habundant mīstrabit vobis introitus in eternū regnū ⁊c. Deo gras.

¶ Dnica. xvj. Sermo primus.

Deus visitauit plebem suam. Habet verbuz istud originaliter. Luc. ca. vij ⁊ officiat in euāgelio hodierno. Sermo nr erit de sancto euāgelio ꝙ ꝯtinet vnuz magnū miraculum ꝙ xpus fecit de suscitatione illius iuuenis ⁊c. Et vt deus det virtutē ⁊ efficatiaz suis sanctis verbis. ⁊ dicant ad dei laudē ⁊ honorē ⁊ audiātur. Salutet vgo maria. In pnti sermone volo tenere modū iuristaꝝ q̄ pmo ponunt casum ⁊ post aptando mouent q̄stiones. Ita faciā. Casus legis xpi est miraculū sancti euāgelij hodierni. Nota hijstoriā. Modo sup isto casu legis euangelice mouende sunt q̄stiones spūales. ¶ Prima q̄stio quare xpus voluit istū mortuum suscitare sz publice ⁊ notorie. Rō huius q̄stionis est quia legit. Mathei. ix. ꝙ qn xpūs suscitauit puellā filiaz pncipis noluit ꝙ aliquis essz pns nec pater tm ⁊ mater ⁊ secrete ipam suscitauit q̄re ⁊c. Ratio qz puellaz inuenit secrete mortuā in camera. Ideo secrete ipaz suscitauit. Sed istū iuuenē inuenit publice ⁊ notorie mortuū. Ideo publice ⁊ notorie suscitauit eū. in quo innuit ꝙ peccatori secrete q̄ habet filiā. i. aīam mortuā secrete in camera corporis sufficit tali secreta pnia si vult a xpo suscitari a morte. culpe ad vitā gratie. Sed pctori publico ⁊ notorio si vult a xpo suscitari. notoria pnia est sibi necessaria ⁊ publica. Vbi gra de q̄libet statu. ¶ Primo de religioso qui apte extra videt bon⁹. ⁊ deuotus s forte secrete est ꝓprietari⁹ vel nihil seruat de regula. talis hz filiā. i. aīam mortuā secrete in camera corporis. tali sufficit vt secrete cōterat ⁊ doleat de pctō. et ꝓponat non redire. ⁊ vt ꝯfiteat ⁊c. Idē de clerico. Itē sunt alij supbi intus ī corde s nihil ostendūt extra tales habent filiā mortuā in camera q̄bus sufficit secreta pnia. Idē de alijs pctis. Ex ista ratōe xpus suscitauit secrete puellā mortuam De hoc Jeremias Trenoꝝ. iij. Sedebit solitarius ⁊ tacebit qz leuauit se sup se. Nota sedebit scz cessando a peccatis solitarius. i. secrete qz leuauit se super se. scz secrete peccādo ⁊ nō sup alios ad extra publicando. Ideo xpus loq̄ns secretis pctōribus dt. Attēdite ne iusticiā vestrā. i. pniam faciatis corā hoibus vt videamī ab eis. Mathei. vj. Sed istū iuuenē inuenit xpus mortuū publice ⁊ notorie extra ciuitatē. Ideo publice ⁊ notorie ipm suscitauit. In quo innuit ꝙ peccatori publico ⁊ notorio nō sufficit secreta pnia s publica est sibi necessaria ⁊ notoria. vt edificet q̄s scandalizauit. Verbi gra. de supb q̄ n solū secrete sz ext faciūt vaitatē in ornatu tā hoies q̄z mulieres. Non opus est follo suspendere cimbalū collo. ⁊ oms scandalizant de vanitate illoꝝ. talib⁹ non sufficit secrete ꝯteri ⁊ ꝯfiteri s oportet extra humiliari vt oēs qui fuerant scandalizati edificent ⁊ laudent deū. Itē de notorio vsurario q̄ mutuat x. ꝓ. xij. ꝑ mensem vel emit ꝓ pata pecunia. minus vel vendit plus ꝓpt dilatiōez

publice peccans
publice privatim
peccans privatim
puniri dt